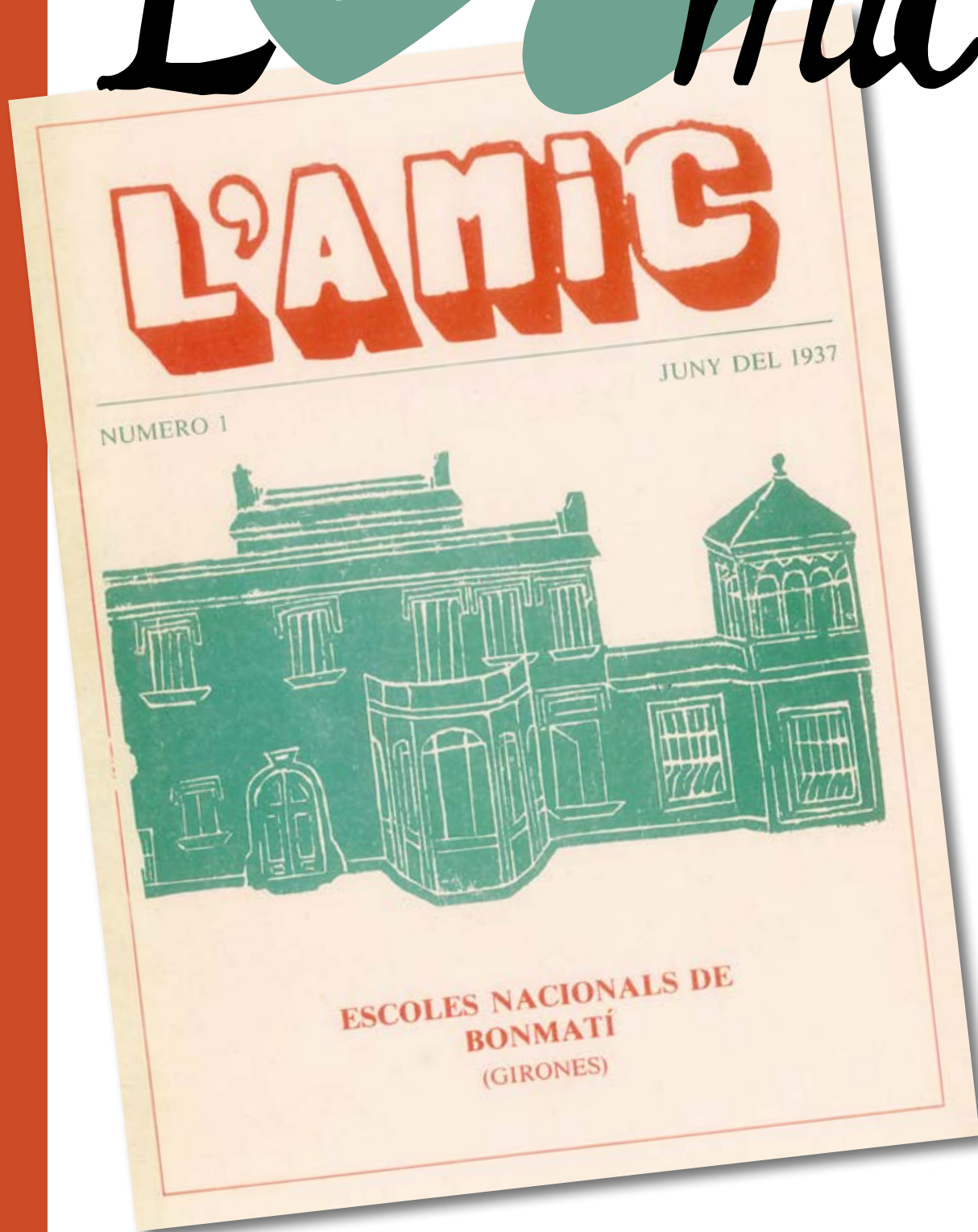

REVISTA DE **SANT JULIÀ DEL LLOR I BONMATÍ**

4a època - setembre 2017

L'amic

Serveis

TELÈFONS D'INTERÈS

Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí

Tel. 972 42 22 96 – Fax 972 42 33 34
info@stjuliabonmati.com
www.stjuliabonmati.com
Facebook: @AjuntamentSantJuliaLlorBonmati.
Twitter

Registre Civil i Jutjat de Pau de Bonmatí

Tel. 972 42 22 96 – 620 063 091 (Jutjat de Pau)

Escola Sant Jordi

Tel. 972 42 10 70 – Fax 972 42 31 50
b7000123@centres.xtec.es
http://www.xtec.cat/centres/b7000123/

Parròquia de Santa Maria de Bonmatí

Telèfons: 972 42 02 53 – 666 64 31 36
Adreça electrònica: tatecm@gmail.com

Ràdio Bonmatí

Tel. 972 42 44 92
radiobonmati@gmail.com
www.radiobonmati.net

Bar Centre Cívic de Bonmatí

Tel. 651 55 91 09
ccivicbonmati@gmail.com

Bar El Racó dels Amics

Tel. 616 880 432

Bar Restaurant Can Jans

Tel. 972 42 30 03

Restaurant Duc de l'Obac

Tel. 972 42 09 77

Restaurant La Barca

Tel. 972 42 09 63

Turisme Rural Can Vila

Tel. 972 42 37 12

Habitatge d'ús turístic El Vidals

Tel. 609 340 627
info@masvidals.com

Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona

Tel. 972 24 74 20

Telèfon d'Emergències (urgències sanitàries, incendis i salvaments, seguretat ciutadana, protecció civil) **Tel. 112**

Atenció a les Dones en Situació de Violència. Tel. 900 900 120

Servei d'Assessorament Jurídic en Llei d'Estrangeria. Tel. 972 20 49 80 (Càritas)

Teisa

Oficines: 972 20 48 68 (central)
972 20 02 75 (Girona)
972 26 01 96 (Olot)

Fecsa Endesa

Avaries: 800 76 07 06

Correus (Anglès)

Horari d'oficina: De dilluns a divendres, de 9.30 a 14.30 h. Dissabtes, de 9.30 a 13 h. Tel. 972 42 22 21

Consell Comarcal de la Selva

Oficines: Tel. 972 84 21 61 – Fax 972 84 08 04
comarca@selva.cat - www.selva.cat

Xaloc (gestió tributària)

C/ Major, 156 – Salt
Tel. 972 900 251 - 972 40 27 77
salt@xalocgirona.cat

FARMÀCIES

Farmàcies de guàrdia (informació)

www.cofgi.com

Farmàcia de Bonmatí:

M. José Medina Bonora: Tel. 972 42 22 31

Farmàcies d'Anglès

Adela Bonmatí: Tel. 972 42 08 89
Teresa Franch: Tel. 972 42 00 51

Farmàcia de la Cellerà

Marta Jornet: Tel. 972 42 14 63

Farmàcia d'Amer

Soledat Bassó: Tel. 972 43 03 16

SALUT

CAP d'Anglès (de 8 h a 20 h)

Tel. 972 42 14 98

Urgències i Ambulàncies. Tel. 112

Atenció Continuada de Santa Coloma de Farners (de 20 h a 8 h)

Tel. 972 84 30 16
CatSalut Respon
Tel. 061 (temes de salut que no són emergència)

HORARIS DE SERVEIS

Atenció municipal

- Oficines: De dilluns a divendres, de 9 a 14 h
- Dimecres, de 17 a 20 h (excepte a l'agost)
- Secretaria: De dilluns a dijous.
- Alcaldia: Cal concertar visita prèviament.
- Oficina tècnica: Cal concertar visita prèviament.

Serveis Socials

Treballadora social: Cada divendres al matí
Educador social: Cada dijous al matí
Per concertar entrevista: tel. 972 42 22 96 (ajuntament) // 972 84 21 61 (cita prèvia)

Consultori Mèdic

Dilluns i dijous, de 8 a 15 h
Cita prèvia: 972 42 14 98 / 902 111 444 / 93 326 89 01 / www.ias.cat

Farmàcia M. José Medina Bonora

De dilluns a divendres, de 9.30 a 13.15 h i de 16.30 a 20 h. Dissabtes, de 9.30 a 13 h. Per farmàcia de guàrdia, consulteu www.cofgi.com
Tel. 972 42 22 31

Parròquia de Bonmatí

Horari de misses:
Missa anticipada (dissabtes i vigílies de festius), a les 18 h. Des de mig juliol fins a mig setembre, les misses se celebren a la capella de la Colònia

Despatx parroquial de Mn. Josep M. Castellà i Marcet:

Dissabtes de 17 a 18 h i hores convingudes (tel. 972 42 02 53 – 666 64 31 36 - tatecm@gmail.com)

RESIDUS

Deixalleria mòbil

Cada primer dimecres de mes, al davant de l'envelat. Horari: De 9 a 13.30 h i de 15 a 18.30 h

Trastos voluminosos

Retirada a domicili cada primer dijous de mes (la nit abans s'han de deixar els trastos al davant del vostre habitatge)
Cal trucar prèviament a l'ajuntament o al 902 103 493 (Atenció Ciutadana sobre Residus)

Restes d'esporga i poda

Contenidor situat al final del carrer del Molí (cal demanar la clau a l'ajuntament)

Índex

Serveis.....	2
Llinda	3
Fa cent anys	3
Entitats.....	4
Actualitat	26
Història	32
Relats	47
Reportatge	48

Edita:

Ajuntament de Sant
Julià del Llor i Bonmatí

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona

Consell de redacció:

Anna Pagès, Xevi Pijaume,
Rosa Taberner, Marta Cos,
Josep M. Quer, M. Carme
Domènech, Gemma Caparrós

revista.lamic@gmail.com

Impressió:

Impremta Pagès
Tel. 972 420 107 - Anglès

Portada:

Imatge de la portada del
facsímil publicat el 1987 de la
revista L'AMIC de l'any 1937,
editada pels alumnes de les
Escoles Nacionals de Bonmatí.

Dipòsit Legal: GI-1210-1993

El Consell de Redacció no
s'identifica necessàriament
amb les opinions dels articles
publicats.

L'AMIC és el títol que van posar a una modesta revista escolar l'any 1937 els i les alumnes que anaven a les escoles de Bonmatí. Aquella va ser la primera i única, perquè a causa de la guerra no va tenir continuïtat. Però, tot i això, aquella llavor que semblava que no donaria fruit mai més, va rebrotar al cap de 48 anys i, encara avui, continua viva. Què diria avui el mestre d'aquells nois i noies si sabés que 80 anys després el nom d'aquell plec de "fulls de vida escolar" encara encapçala una publicació al mateix poble? És evident que estaria enormement satisfet de la seva feina. Una feina que li van negar quan va haver acabat la guerra.

Com que resulta impossible reproduir aquí tot el contingut d'aquella revista, si teniu curiositat, el podeu trobar a la pàgina web de l'Ajuntament, a l'apartat dedicat a **L'AMIC**. Són fragments d'unes vivències infantils que no deixen de ser, també, retalls de la història d'un poble. I és aquest l'esperit que es pretén conservar en les pàgines presents i futures de **L'AMIC**: crear un espai on es doni a conèixer el passat i el present d'un poble que no deixa de mirar endavant.

Consell de Redacció

Fa cent anys, el 1917...

- Al febrer, es produeix el robatori de 600 metres de fil de coure de la línia telefònica existent entre Bonmatí i les mines de Sant Julià del Llor. S'ignora qui han estat els lladres.

- A l'agost, Salvador Anticó i Compte és nomenat ecònom de l'església de Sant Julià del Llor.

- A l'octubre, es produeix un accident mortal a la paperera Torras Domènech. L'operari de la secció de blanqueig Juli Canals, de 56 anys i natural de les Planes, queda enganxat al volant de la màquina, que el fa voltejar, i mor a l'acte.

- També a l'octubre, a les mines de Sant Julià del Llor, un obrer ha de ser traslladat a l'hospital en quedar en estat greu al descarrillar la vagoneta que conduïa.

- Es dissol la Sociedad Anónima Minas de San Julián de Llor —constituïda el 1911 per la família Bonmatí, Josep Riubrugent (propietari de can Talaia), Auguet d'Anglès i Josep Bosch, veí de Vilanna— i Josep Bosch passa a adquirir tots els drets d'explotació de les mines del poble de Sant Julià (Carlota i Rosa són les més importants) amb l'ajut d'un préstec de 300.000 pessetes que li concedeix Josep Maria Bonmatí. El mateix any, la companyia obre un pou corresponent una nova mina, la San José, a prop també del carrer Nou de Sant Julià.

- S'acaba el termini concedit per Josep Maria Bonmatí a Salvador Torras Domènech per aixecar la xemeneia de la paperera fins a 25 metres. Aquest requeriment consta en la renovació del contracte d'arrendament signat el 1916. L'elevació de la xemeneia fins a l'altura que coneixem avui en dia, però, no estarà acabada fins al cap d'uns anys

ABS Anglès

INSOMNI: QUE NO ET TREGUIN LA SON

La necessitat de dormir canvia al llarg de la vida segons l'edat (en concret, la gent gran no és que dormi menys sinó diferent, el seu son es fa més lleuger i són més freqüents els despertars nocturns), l'estat de salut, la situació emocional (sobretot depressió i/o ansietat) i altres factors (com ara problemes personals, domèstics, laborals, etc.).

Dormir és necessari i és saludable fer-ho bé. **No facis d'una mala nit una catàstrofe. Pots afrontar-ho!**

CANVIA HÀBITS

INTENTA...

- **Anar a dormir i llevar-te cada dia a la mateixa hora**, inclosos els caps de setmana i durant les vacances.
- **Mantenir una rutina abans d'anar a dormir** (posar-te el pijama, rentar-te les dents...) que et prepararà físicament i mentalment per anar-te'n a dormir.
- **Fer exercici suau**, millor a mitja tarda.
- **Banyar-te o practicar exercicis de relaxació.**
- **Mantenir l'habitació amb una temperatura agradable i uns nivells mínims de llum i so- roll.**

EVITA...

- **Alcohol, tabac i excitants.** Alteren la son, fins i tot en aquells que no ho perceben.
- **Consumir aliments pesats** durant el sopar o anar-se'n a dormir amb gana.
- **Fer la migdiada**, i si la fas, màxim 20 minuts.
- **Fer exercici físic intens i/o activitats estressants** 2-3 hores abans d'adormir-te.
- **Mirar la televisió, usar l'ordinador, jugar a videojocs, menjar, parlar per telèfon, discutir... mentre estàs al llit.**
- **Obsessionar-te pensant que no pots dormir.** Si portes mitja hora al llit i no dorms, és preferible que et llevis i facis quelcom relaxant fins que et torni a venir la son. **Evita anar al llit sense son.**

IMPORTANT

Si portes molt temps prenent fàrmacs per dormir, seria convenient que comentessis al teu metge com **deixar de prendre'ls a poc a poc.**

I SI NO FUNCIONA?

- **No t'automediquis.**
- Si tot i seguir aquestes recomanacions, necessites més ajuda, consulta al teu **centre de salut** o a la **farmàcia**.
- Alguns medicaments poden ésser útils per tractar l'insomni però s'ha d'intentar usar-los el **mínim temps possible**, evitant que es converteixin en un tractament crònic. Si te'ls prescriuen, segueix estrictament la pauta indicada.
- Es tracta d'evitar que apareguin els dos efectes adversos típics d'aquests medicaments. La **dependència**: t'acostumes a "la pastilla" i quan no la prens tens problemes per dormir. I la tolerància: la dosi que prens habitualment ja no et fa efecte i has d'augmentar-la.

Agrupació d'Activitats Culturals i Festives

9è CONCURS DE PINTURA RÀPIDA

Com cada any, el dia 1 de maig es va dur a terme el Concurs de Pintura Ràpida de Bonmatí, que en aquesta ocasió ha arribat a la 9a edició.

En la categoria d'adults hi va haver una participació de 26 pintors, i els premiats van ser:

- 1r premi: **José Manuel Aznar**
- 2n premi: **Antoni Corominas**
- 3r premi: **Julio García**

En la categoria infantil tots els participants van rebre un obsequi.

▲ A l'esquerra, els tres premiats: José Manuel Aznar, Julio García i Antoni Corominas.

▲ José Manuel Aznar, mentre estava pintant l'obra que resultaria guanyadora.

▲ La participació en la categoria infantil va ser molt nombrosa.

▲ L'obra guanyadora d'aquesta edició (oli sobre tela) és una imatge de can Sidro.

Associació Anar-hi Anant

I JA EN VAN 30!

El 26 de febrer del 2017 vam arribar a la 30a Marxa Popular Anar-hi Anant, que es va fer junt amb la 6a Trail. Per celebrar-ho es va obsequiar els primers 1.000 inscrits amb una samarreta commemorativa. En total, 1.424 persones van prendre part en aquesta edició. I, per segon any consecutiu, tant la sortida com l'arribada es van fer a l'envelat.

"Tallaferro Team. Aquí hi ha més km que en el Mercedes d'un taxista retirat". Així es referia als cracs que surten en aquesta foto en Pere Alsina, un dels grans habituals de l'Anar-hi Anant.

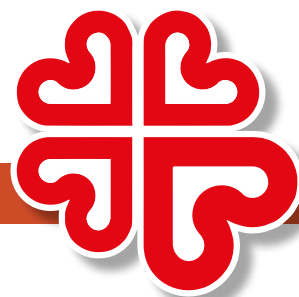
Un any més, per La Marató de TV3, dedicada en l'última edició als ictus i lesions medul·lars i cerebrals traumàtiques, vam fer una caminada. Va ser l'11 de desembre del 2016 i es van recaptar 700 euros.

En total, 321 persones es van apuntar el 15 de juliol passat a caminar o a córrer en la 5a Marxa de Nit. Seguint camins i algun corriol, es va fer un circuit de gairebé 9 km. Pel camí hi havia un control amb aigua i un avituallament amb síndria, a la capella de Sant Julià. La sortida i l'arribada es van fer a la zona esportiva, on aquest any ja teníem el pavelló en lloc de la pista coberta.

Càritas

D'ALUMNA A PROFESSORA

Quan el president de Càritas Bonmatí em va proposar de formar part de l'equip de professors voluntaris del projecte TALC (Tallers d'Acollida Lingüística i Cultural), em va fer molta il·lusió. Anys abans, jo mateixa n'havia estat alumna. Feia uns anys que vivia a Bonmatí i tenia clar que necessitava aprendre el català per poder-me comunicar, comunicar de debò: anar a parlar amb els professors dels meus fills, poder anar al metge, participar en les reunions de l'AMPA, assistir a les xerrades que organitzava l'Ajuntament, etc. El català és necessari per tot. El TALC, però, no només em va servir per aprendre la llengua. L'aprenentatge va anar molt més enllà. Vaig descobrir moltes coses del país en el qual visc, vaig aprendre costums i maneres de fer, em vaig relacionar amb diferents persones... I avui en soc professora voluntària. Estic molt contenta i motivada. Els meus fills se senten orgullosos de mi. Els agrada dir que la seva mare és professora! M'havia plantejat de fer de voluntària en alguna entitat, però no sabia com accedir-hi. Estic agraïda a Càritas per haver-me donat aquesta oportunitat. M'ha permès conèixer molta gent nova i sentir-me part d'un equip. A més, estic aprenent molt. És una experiència que recomano a tothom.

Najlaa Ech-Charradi

Exalumna i voluntària del TALC a Bonmatí

Donants de Sang

LA DONACIÓ VOLUNTÀRIA, UN TEMA PENDENT A MOLTS PAÏSOS

El model de donació de sang voluntari i altruista que hem assimilat com a natural a casa nostra, no és el que ha funcionat sempre. De fet, fins l'any 1975, a l'Estat espanyol no es va prohibir la donació de sang que no fos voluntària. Però això malauradament no és el que passa a tot el món.

L'Organització Mundial de la Salut s'ha plantejat el 2020 com a fita perquè com a mínim la meitat dels països del món assumeixin aquest model de donació. Actualment, hi ha més de 70 països on la donació de sang encara és remunerada o bé on es funciona amb l'anomenat model de reposició. Amb aquest model és el pacient que ha de procurar aportar la sang que necessitarà per al seu tractament, amb donacions que provenen dels familiars, a qui es recluta de forma puntual.

Segons les darreres dades de l'OMS, actualment hi ha més de 60 països al món on la donació de sang és al 100% voluntària i no remunerada, i un total de 74 països on aquesta proporció és de més del 90% però no en la seva totalitat.

Els tres principals motius d'un model voluntari i altruista són:

- **És més constant:** Els països amb donacions voluntàries tenen una proporció més alta i més regular de donacions, que es manté durant anys.
- **Per seguretat:** En una donació altruista no existeix un incentiu econòmic que pugui fer que el donant ocultï alguna dada important per a la salut.
- **És realment altruista:** Al donant familiar l'únic que el mou és solucionar el problema urgent del seu familiar.

Comissió de Festes de Sant Julià

FESTA MAJOR 2017

Un any més hem celebrat la festa major. Gràcies a tots per la vostra participació!

APLEC A SANT PERE MÀRTIR

Unes 25 persones van assistir el 16 de juliol passat a l'aplec de **Sant Pere Màrtir**, on Mn. Martirià Brugada va celebrar una missa amb l'acompanyament de components de la Coral de Bonmatí i veïns i veïnes. L'assistència no va estar malament, després de tants anys que no es feia... Esperem que s'animi algú més pel proper any.

Coral Ipso Lauro

I CANTANT CANTANT, ANEM FENT

El curs 2016/17 el vam començar l'11 de setembre amb la participació a la missa i concert amb motiu de l'Homenatge de la Gent Gran a l'església de Bonmatí. El mes següent, a l'octubre, vam prendre part la festa del Remei d'Anglès. D'algunes de les activitats de la resta de la temporada, us en deixem aquí algunes fotos.

▲ Alumnes de l'escola Sant Jordi van participar en el concert de Nadal que es va fer el 17 de desembre del 2016.

▲ El 26 de març passat, al Centre Cívic de Bonmatí, després del dinar de l'Aplec de Calders, vam oferir un concert d'havaneres.

▲ El 7 de maig d'aquest any vam cantar missa i concert a l'església de Sant Julià, pel 34è aniversari de la constitució del municipi.

▲ A la trobada de corals de Bonmatí, el 21 de maig, vam tenir de convidades la Coral Rosó d'Osor, la Cors Alegres d'Anglès i la Rossinyol de Sales de la Cellera.

▲ Després de la participació a la missa de la festa major de Bonmatí, el 4 de juny, ens vam fer una foto amb els nous representants del pubillatge del poble.

El 18 de juny vam cantar a l'Auditori de Girona junt amb membres d'altres grups, en el concert de final de curs de l'Escola de Música del Gironès.

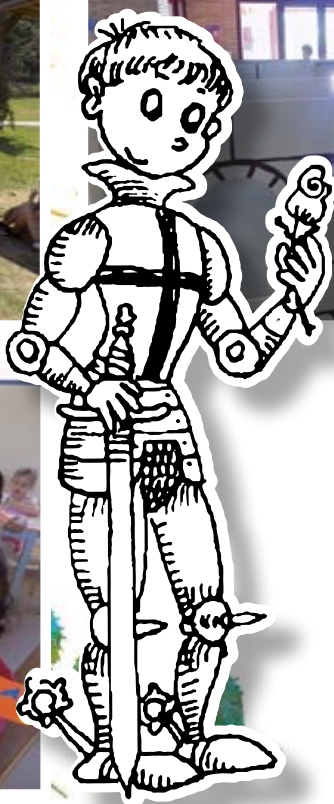

Escola Sant Jordi

HEM ANAT DE COLÒNIES!

Colònies al Mas Llop
Curs 2016-2017

Futbol

BONMATÍ CF

La temporada 2016-2017 el nostre equip va finalitzar en l'11a posició del grup 29 de 4a catalana, havent sumat un total de 10 empats i convertint-se així en un dels equips amb més empats de tot Catalunya i fixant un nou rècord per al mateix club. La sort no ens acompanyava i ho empatàvem tot. Tot i tenir una plantilla llarga de 25 jugadors, el tram inicial de temporada va ser molt irregular i alguns jugadors van abandonar el club; això va fer que en el tram final de la temporada a molts partits hi anéssim amb una plantilla justa de 12 o 13 jugadors. A mitja temporada, l'entrenador, David Barberan, es va desvincular del club amistosament i en Teu Coll, president i exentrenador del club, va tornar a agafar les regnes de l'equip. En el tram final de temporada, amb un bloc regular de jugadors i amb una bona pinya, es van millorar els resultats i es va acabar el curs amb bon gust de boca.

Per a aquesta nova temporada 2017-2018 hem mantingut la pinya del final de la temporada passada i també hem incorporat nous jugadors de qualitat. Aquest any retornem al grup 27 de 4a catalana i per això ens desplaçarem en moltes ocasions a jugar a la Garrotxa. També tornarem a tenir derbis, contra les Planes i la Celler.

Com us vam anunciar en l'últim número de L'Amic, el setembre passat vam homenatjar l'Esteve Coll, més conegut per "l'Etern", per la seva retirada com a jugador del club i la seva llarga trajectòria a l'entitat. A l'homenatge es van ajuntar jugadors i exjugadors mítics del club que havien compartit vestidor amb l'Esteve al llarg de la seva carrera, i van jugar un partit. Havent acabat el partit va començar el dinar, amb una gran paella, al Centre Cívic de Bonmatí. Actualment l'Etern és el vicepresident del club.

No volem deixar d'agrair la col·laboració de tots els nostres patrocinadors i de l'Ajuntament perquè fan que tot això sigui possible.

Aquests últims anys, amb el rejueniment de la junta directiva, estem duent a terme algunes activitats més al poble: vam incloure una sessió nocturna a la tradicional quina de Nadal; la Festa Jove per la festa major de Bonmatí juntament amb l'Associació de Joves; el 1r torneig de Futbol 7, i la calçotada conjuntament amb l'ANC. Tenim ganes de jugar a futbol i de seguir donant vida al poble.

Gràcies a tots per la vostra participació! Us esperem al camp! **FORÇA BONMATÍ!**

Ens podeu trobar al Facebook! Seguiu-nos!
www.facebook.com/Fans-Bonmatí/

Futbol

ESPORTIU BONMATÍ

L'Esportiu Bonmatí (abans Veterans Bonmatí) va començar un nou cicle la temporada 2010/11, i originalment jugava a Bes-canó (Vilanna). Des de llavors hi ha hagut bastantes rotacions, ja que molts jugadors per circumstàncies varies han de prioritzar altres àmbits i és difícil compaginar oci, família, treball... Ens hem caracteritzat per tenir unió i bon ambient i més de la meitat de jugadors encara hi són des de l'inici d'aquest cicle. Quan hi ha algun jugador o integrant que trenca l'harmonia, es prescindeix d'ell. Hem tingut i tenim grans jugadors, millors encara com a persones. Que tothom jugui i que se senti integrat és la nostra filosofia, ja que mai es pot fer un equip igual, ja que tothom no pot venir cada setmana. Tot i així els resultats en global també ens han acompanyat: evidentment mirem de ser competitiu. La mitjana és d'aproximadament 37-38 anys. Per tant, encara que sigui una lliga d'empreses (veterans) es pot jugar a qualsevol edat a partir dels 16 anys. De jugadors de menys de 30 anys se'n poden alinear tres al camp. També han vingut jugadors del 1er equip. Qualsevol persona que vulgui venir sempre serà benvinguda.

Aquest any ha estat irregular a causa de les baixes i de jugar molts partits amb pocs jugadors; tot i així hem quedat al bell mig de la classificació, a pocs punts de les primeres places. El campionat consta de dos grups i nosaltres estem enquadrats en el Grup A (de 17 equips, on 2 equips baixen; al Grup B, de 17 equips, n'hi ha 2 que pugen).

També volem destacar que per a la temporada 2017-2018 tenim l'ajuda de patrocinadors i col·laboradors que ens ha permès renovar l'equipació; do-

nem les gràcies a tots per la seva aportació. Totes les despeses de fitxa, àrbitres, pilotes, material..., les paguem entre tots els jugadors. També ens financem amb les begudes que venem del minibar.

Agraïm també les facilitats que l'Ajuntament ens dona per poder gaudir de les instal·lacions esportives. La nostra missió no és cap altra que tenir un bon grup de bona gent que pugui seguir practicant esport, sigui perquè deixen el futbol federatiu, perquè ho poden compaginar millor, o simplement perquè tenen ganes de venir a jugar.

Cada any confeccionem una plantilla de 20-25 jugadors, però tot i així a vegades quedem curts.

Tenim plana al Facebook (Esportiu Bonmatí) i a l'Instagram, on publiquem setmanalment.

També podeu trobar més informació a la plana web

Futbolempresesgirona.com

PATROCINADORS:

CAPELLA

La
Cantonada
L'101

Gipromaq

d PLÀSTICS I
TAPISSERIES
DEL TER

Bar Salvà

Església

SIS ANYS FENT CAMÍ PLEGATS PER LA VALL DE LES ESGLÉSIES

El dimarts 21 de juny del 2011 (dia de sant Lluís Gonçaga), el bisbe Francesc de Girona em va comunicar que em destinava de rector a les parròquies de Sant Miquel d'Anglès, Santa Maria de Bonmatí, Sant Vicenç de Constantins, Sant Julià del Llor i Sant Martí Sapresa, on hi hauria d'atendre unes vuit mil persones.

El divendres 2 del passat mes de juny (dia de sant Elm), el bisbe em va comunicar que a partir del setembre seria el rector de la parròquia de Sant Romà de Lloret de Mar, on hauré d'atendre unes 40.000 persones, a més de tota la població flotant.

A LA VALL DE LES ESGLÉSIES

En algunes d'aquestes parròquies de la Vall de les Esglésies (dita per alguns la Vall dels Àngels) no hi havia estat mai. A la rectoria de Sant Martí Sapresa hi havia passat uns dies l'estiu del 1966, amb Mn. Miquel Guitart (a. c. s.), amb la seva germana Lola i amb el seu nebot i company meu, l'Enric. A Anglès hi havia estat amb Mn. Josep M. Pont i en ocasió d'algun enterrament de familiars d'un company.

L'endemà de saber que venia a aquestes parròquies, el dimecres 22 de juny vaig venir a Bonmatí i vaig pujar a Sant Julià del Llor. La primera "feligresa" que hi vaig conèixer fou la Xiva, la gossa dels estadants de la rectoria. Des d'aquella miranda vaig admirar la panoràmica que s'obria enfront meu. La Vall de les Esglésies i les muntanyes que l'encerclen em van omplir la mirada i el cor, mentre anava intentant desxifrar el nom de cada cim, més coneguts els de cap a tramuntana i de cap a llevant, més desconeguts els de

cap a migdia i de ponent.

Baixant vaig fer un tomb amb cotxe per Bonmatí: primer a l'entorn de l'església parroquial, i tot seguit per la colònia fins a la capella de Can Bonmatí.

La darrera missa a Palafrugell la celebrava el diumenge 11 de setembre del 2011. Aquella setmana la vaig passar al monestir de Sant Miquel de Cuixà. I el divendres 16 de setembre vaig venir a Anglès. La primera missa la tenia a la capella del col·legi de les germanes dominiques, damunt l'altar que ara és a la capella fonda de l'església d'Anglès. El dissabte i el diumenge vaig celebrar la missa a les esglésies on ho he anat fent aquests darrers sis anys. I de mica en mica vaig anar aterrant a la Vall de les Esglésies.

No oblidaré mai les primeres persones que vingueren a ajudar-me a instal·lar-me a la doma traginant amunt mobles, llibres, roba, trastos de tota mena del meu aixovar: en Joan, en Ramon, l'Alfred, en Pere...

En el suplement del full parroquial d'aquell cap de setmana hi vaig escriure:

"Pau i bé! Arribo amb l'enyor entranyable i intens de Palafrugell, la vila del peix fregit, entre el mar i les Gavarres. Però també arribo amb la certesa que a les parròquies de la VALL DE LES ESGLÉSIES hi trobaré acolliment, comprensió, col·laboració i afecte que m'ajudaran a trasplantar-me a aquesta falda de les Guillerries, a la riba del Ter i de la riera d'Osor amb tan bona saó per arrelar-hi a fons. I confio que la Bona Mare del Remei, coneixedora com és de neguits i

▲ Any 2012. Mn. Martíà fotografiat amb una bona colla d'escolans a la plaça Massana de Bonmatí el diumenge de Rams, abans de la benedicció dels rams.

▲ Any 2013. Celebració dels 30 anys de l'església de Santa Maria de Bonmatí. Amb Mn. Àngel Pla (assegut) i Mn. Joan Solà, els dos rectors que l'havien precedit en aquesta parròquia.

d'angoixes, d'esperances i d'il·lusions, vetllarà i enviarà els seus àngels perquè plegats realitzem una bona tasca d'intentar dur a terme el que el seu Noi ens digui."

I així he anat enfilant dies, setmanes, mesos i anys al costat vostre compartint rialles i llàgrimes, cants i pregàries, esperances i decepcions, comentaris i informacions de tota mena, tal com he intentat reflectir-ho en el DIARI DEL CAPELLÀ que he anat escrivint, amb més o menys encert, i penjant al meu blog al llarg d'aquests sis anys.

També m'he relacionat amb molts de vosaltres a través dels escrits publicats al SUPLEMENT DE LA VALL DE LES ESGLÉSIES, com també des dels comentaris més espontanis al meu perfil del Facebook, dels missatges al grup de WhatsApp...

Però, òbviament, on més m'he posat en contacte amb vosaltres ha estat a les trobades parroquials. En aquestes esglésies hi he celebrat gairebé 2.200 misses (prop d'un miler els caps de setmana), també als aplecs, festes majors i celebracions diverses; he administrat uns 140 baptismes i també unes 140 primeres comunions; he presentat cap una vintena de joves al senyor bisbe per ser confirmats; he preparat i beneït una quarantena de parelles que han celebrat el seu matrimoni; he confiat a la misericòrdia de Déu cap a uns 340 difunts..., i darrere de cada un d'aquests números m'he trobat amb persones, amb famílies, amb veïns...

Però també he viscut el batec de les parròquies de la Vall de les Esglésies a les més de 20 reunions del Consell de les Parròquies i a les més de 20 reunions amb els col·laboradors de Càritas, a les seixantena de reunions amb l'equip de Vida Creixent, a les reunions de catequesi o per preparar el Corpus o per altres activitats parroquials o socials.

Amb vosaltres he peregrinat 6 vegades a Montserrat, 6 vegades a la Salut per fer-hi el Viacrucis, un parell de vegades a Lourdes i encara alguna altra sortida, també participant a les mobilitzacions de l'11 de Setembre.

▲ Any 2016. La pujada de torxes a l'església de Sant Julià del Llor precedeix la missa del gall, la vigília de Nadal. Aquesta recent tradició va ser instaurada per Mn. Martirià.

També he trepitjat els vostres carrers i veïnats visitant ancians impeditos, distribuint publicacions, anant a proveir-me d'alguna cosa, entrant a restaurants i bars, saludant els que trobava, tant coneguts com desconeguts....

I ja que se'm dona aquesta oportunitat, abans de marxar cap a Lloret de Mar, no vull deixar d'aprofitar per demanar-vos disculpes per les vegades que no he sabut fer bé la meva feina, o que l'he plantejat frívolament o irrespectuosament. També demanar-vos disculpes per les vegades que hagi pogut ofendre algú. I reconèixer, amb tristesa, que hi ha dos àmbits amb qui no he sabut connectar bé: d'una banda amb les persones que es troben més soles i desateses, i de l'altra amb la jovenalla i les famílies més joves.

UNA NOVA ETAPA

I penso que és de rigor que us presenti amb afecte els dos mossens que, a partir del 18 de setembre, seran el rector i el diaca de les parròquies de la Vall de les Esglésies.

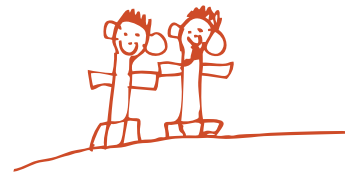
En primer lloc, Mn. Josep Maria Castellà i Marcet, el prevere que, a finals de setembre, serà el rector de Sant Miquel d'Anglès, de Santa Maria de Bonmatí, de Constantins, de Sant Julià del Llor i de Sant Martí Sapresa.

El 1944 va néixer a Malgrat de Mar (Maresme). Va estudiar al seminari de Girona i fou ordenat prevere el 1973 essent diaca de Sant Cristòfor les Fonts d'Olot, a l'església del Sagrat Cor, on també hi seguiria com a vicari (també de la parròquia de Batet de la Serra).

Posteriorment seria destinat, i ha treballat, successivament, a partir del 1975, de rector a la parròquia de la Sagrada Família de Blanes (Selva); a partir del 1982, de rector de les parròquies baix-empordaneses de Corçà, Casavells, Matjudaica, Cassà de Pelràs i Ullastret; a partir del 1989, de rector de les parròquies de Verges, Ultramort, Parlavà, Fonolleres i Canet de Verges; a partir del 1997, de rector de la

▲ Any 2017. Trobada del Consell Arxiprestal, format per un representant de cada parròquia i presidida per Mn. Martirià Brugada, arxipreste del Ter-Brugent des de final de l'any 2015.

Bisbal d'Empordà, Vulpellac i Peratallada i, a partir del 2007, de rector de la parròquia de Sant Romà de Lloret de Mar, a la nostra comarca de la Selva.

Val la pena que valorem la trajectòria diversa del que serà el rector d'aquestes parròquies per adonar-nos que coneix bé la realitat de tota mena de parròquies: petites, mitjanes i grans, i tot el que significa treballar per enfortir-hi les comunitats cristianes.

Amb Mn. Josep Maria Castellà hi col·laborarà el diaca Mn. Josep Farrerons Fugarolas, que també col·laborarà amb Mn. Ramon Oller a les parròquies de la Cellera de Ter i Osor.

Mn. Josep va néixer a Arbúcies (Selva) també el 1944. El 2010 fou ordenat diaca permanent. Tot seguit fou nomenat diaca al servei de les parròquies de la Pera i les altres que formen l'agrupació de les parròquies de la Bisbal d'Empordà, a partir del 2012 (totes al Baix Empordà). A partir del 2015 també fou nomenat diaca de les parròquies de Gaserans, Grions i Massanes (a la Selva). Des del 2012, Mn. Josep Farrerons també és membre del Consell Pastoral Diocesà en representació dels diaques permanents.

Després del Concili Vaticà II s'ha anat recuperant i dignificant el Diaconat a l'Església com un ministeri propi (ja que abans únicament es considerava una etapa prèvia i inferior al presbiterat). És funció dels diaques batejar, beneir els casaments, administrar la comunió als malalts, predicar i presidir les celebracions de la Paraula, oficiar les exèquies dels difunts, pregar pel Poble de Déu... També és funció dels diaques atendre la catequesi, assistir els pobres i ajudar a l'administració de les parròquies.

Obrim-los, des d'ara, les portes de les nostres comunitats i encomanem-los a Déu, a la Mare de Déu i als nostres sants patrons. I no oblidem el que ens diu Jesús a l'evangelí de sant Mateu (10, 40 - 42):

"Qui us acull a vosaltres, a mi m'acull, i qui m'acull a mi, acull el qui m'ha enviat. Qui acull un profeta perquè és profeta, tindrà la recompensa dels profetes. Qui acull un just perquè és just, tindrà la recompensa dels justos. I tothom qui doni un got d'aigua fresca a un d'aquests petits només perquè és deixeble meu, us asseguro que no quedarà sense recompensa."

CONCLUSIÓ

I acabo expressant el meu més cordial agraïment per l'acolliment que m'heu manifestat des del primer dia que vaig arribar, malgrat ser jo tan diferent dels bons i excel·lents companys que m'havien precedit. Moltes gràcies també per

▲ Mn. Josep Maria Castellà.

la vostra continuada col·laboració amb les activitats i els serveis parroquials. Tot plegat farà que no obliidi amb facilitat la meua estada entre vosaltres. Vull expressar un agraïment més directe a catequistes, voluntaris de Càritas, animadors litúrgics, equips de neteja i d'ornamentació, operaris... Vull també expressar el meu agraïment als ajuntaments d'aquestes municipis per la seva col·laboració i el seu respecte: Anglès, Sant Julià del Llor i Bonmatí,

Brunyola, Sant Gregori... I també un agraïment a tots els que us sentiu vinculats a les parròquies i col·laboreu amb les entitats i associacions que treballen en aquests pobles.

I també repeteixo les meves disculpes per tot el que jo no he sabut fer prou bé, amb prou generositat, amb prou esforç o frívolament...

Que la Mare de Déu i els sants patrons ens ajudin a tots a fer present el Regne de Déu en aquesta Vall de les Esglésies i vora les platges de Lloret de Mar.

"Que el Senyor us beneeixi i us guardi, que el Senyor us faci veure la claror de la seva mirada i s'apiadi de vosaltres; que el Senyor giri cap a vosaltres la mirada i us doni la pau." (Nm 6,22-27).

Martirià Brugada Clotas

▲ Any 2016. A la capella de Santa Cristina de Lloret de Mar, amb Mn. Josep Maria Castellà (en primer terme), Mn. Jordi Pou (rector de Bescanó), Jordi Rocas (un dels responsables de la capella lloretenca) i Mn. Ramon Oller (rector de la Cellera).

Grup Il·lusió

LA CAVALCADA: UNA TRADICIÓ FASCINANT

Abans de l'arribada dels Reis de l'Orient, els ambaixadors reials visiten el poble i recullen totes les cartes que han escrit els nens i nenes. A l'escola i al porxo de l'església, els patges reials els reben a tots.

Ja arriben els Reis! Abans d'anar a l'envelat, passen per l'ajuntament, on reben el pa, la sal i la clau màgica que obre totes les cases.

En Melcior, en Gaspar i en Baltasar, cada un en una carrossa diferent, desfilen pels carrers tirant caramels a tots els presents. I a l'envelat reben els nens i nenes, a qui els donen un petit obsequi. I en acabat, tots cap a casa a dormir aviat! A veure què hauran deixat els Reis...?

Associació de Joves

PETITS IMPLICATS

El curs passat es va iniciar el projecte Petits Implicats entre la regidoria de Joventut i l'escola Sant Jordi. El projecte, que es va iniciar al gener i va culminar per la festa major, va convidar l'escola del municipi a treballar la participació comunitària de l'alumnat. Així doncs, de gener a juny, la tècnica de joventut compartida va entrar a l'aula dels alumnes de 6è de primària per realitzar un procés participatiu i organitzar amb ells alguna activitat de cara a la festa major. A través d'una metodologia dinàmica i vivencial, els preadolescents van fer jocs i dinàmiques de treball en equip, van parlar sobre què és la participació i els seus diferents nivells, van proposar infinitat d'activitats per fer, van decidir per consens, es van organitzar per planificar i dur a terme les activitats, les van realitzar amb èxit i finalment van valorar el resultat i el procés fet. Tot un marc d'experiències i aprenentatges per tal de treballar i educar en participació.

Concretament, les activitats organitzades van ser un concurs de coques i pastissos casolans, on hi va haver 6 participacions i on es van lliurar els premis al més bo, al més ben presentat i al més original; un taller de cuina, on es van fer pintxos de fruita i decoració de magdalenes i on es va acabar tot el menjar; un taller de manualitats amb material reciclat, que va ser la darrera activitat que va plegar, i diferents jocs de cucanya, com ara punteria, cursa de sacs, pescar la poma, el *limbo*, entre altres, que van amenitzar la matinal infantil.

La finalitat d'aquesta intervenció era triple. Per una banda, mostrar als futurs joves que fer coses pel poble és possible, només cal motivació i ganes. Per l'altra, afavorir la vinculació i l'arrelament d'aquests nois i noies al propi municipi. I per acabar, donar peu a la construcció d'una identitat com a col·lectiu jove relacionada amb el propi municipi. Com moltes altres poblacions, Sant Julià del Llor i Bonmatí no té institut de secundària i per això a partir d'11-12 anys els nois i noies s'han de desplaçar, en aquest cas fins a Anglès. Si a aquesta realitat se li suma que és també un poble petit i disseminat que quasi no té serveis ni establiments propis, la dinàmica general de la població és marxar per qualsevol cosa: comprar, oci, extraescolars, cultura, etc. I els i les joves no en són una excepció. El projecte Petits Implicats doncs volia fer veure als alumnes de 6è que, malgrat tot, poden fer coses pel municipi, coses que els faci implicar-se en l'entorn més proper i valorar el lloc on viuen.

ELS JOVES A L'INSTITUT

Aquest ha estat el tercer curs que l'Oficina Jove de la Selva ha entrat a l'institut Rafael Campalans per fer-hi activitats puntuals de formació i reflexió amb els i les joves.

Enguany, amb la idea d'enfortir la coneixença i el vincle entre la tècnica de joventut compartida dels Ajuntaments de Sant Julià del Llor i Bonmatí, Anglès i la Celler de Ter i l'alumnat jove, a inicis de curs la tècnica de joventut va passar per totes les aules des de 1r d'ESO fins a 2n de Batxillerat per presentar-se i donar a conèixer la seva figura com a professional al servei de la població jove dels tres municipis.

Paral·lelament, es va realitzar al centre educatiu per tercer any consecutiu el programa Delegats i Delegades en 3D (Debatem, Decidim i Dinamitzem), de la

Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya. El 3D és un projecte que pretén fomentar la cultura participativa als centres educatius a través del desenvolupament d'un projecte concret escollit pel mateix alumnat i implementat de forma participativa. Al Rafael Campalans són els alumnes de 3r d'ESO els beneficiaris directes que, a través de la figura del delegat/a de classe i amb el suport del tutor/a, porten a terme un projecte que els implica organitzar-se, assumir tasques i prendre decisions de forma conjunta al llarg del curs.

Cal mencionar també la implicació de la tècnica de joventut en l'organització d'una sessió per conèixer la figura de Roald Dahl dirigida als alumnes de 1r d'ESO, el taller "Dones i videoclip" per a 1r de batxillerat per tractar dels estereotips de gènere, i la xerrada per a pares

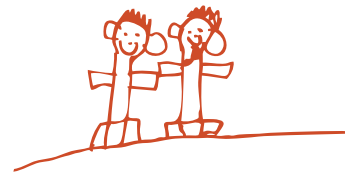
i mares de la psicòloga Mercè Soms titulada "(De)pendents de la pantalla. De l'entreteniment a l'addicció".

Tanit Baldiz Bellés
Tècnica de joventut compartida

▲ Els premiats i alguns dels participants en els concursos de Sant Jordi de fotografia i microrelats 2017, el dia de l'entrega de premis, al Centre Cívic de Bonmatí. Amb ells, els regidors de Joventut de Sant Julià del Llor i Bonmatí i la Celler, i la tècnica de joventut.

La Pesca

CONCURSOS PER LA FESTA MAJOR DE BONMATÍ

Ens trobem un any més a la revista "L'Amic" fent la crònica del concurs sèniors inclòs dintre del programa de la festa Major de Bonmatí, que es va celebrar el dia 4 de juny amb un total de 58 inscrits.

El lloc de concentració va ser Can Jans, que com cada any fa de punt de trobada de tots nosaltres, i l'horari del concurs va ser l'habitual, de 7 a 11 del matí.

El campió del concurs va ser en Francesc Bonet, situat a la pesquera n. 1 de la sortida de l'Onyar, amb un total de pes de 12.580 grams i 20 peces amb bonificació, fent un total de 17.580 punts. En l'apartat de peça grossa l'Albert Ruiz va fer una captura d'un pes de 3.160 grams a la pesquera n. 1 del Congost Alt.

En el sorteig de pesqueres el lot d'ampolles va ser per a en Paco Blázquez i el pernil, per a l'Ernest Gamell.

Els números del concurs van ser els següents: 67 peces amb bonificació de punts, un global de pes de 123.960 grams i es va registrar una mitjana de pes/pescador de 2.137,24 grams.

Finalitzat el concurs el batlle de la població, en Marc Garcia i Nadal, es va dirigir a tots els participants donant les gràcies per la participació i donant el premi al guanyador del concurs i a la resta de participants.

La classificació del concurs va ser la següent:

	Pescador	Pesquera	Peces	Pes	Punts
1.	Francesc Bonet	1 Sortida Onyar	20	12.580	17.580
2.	Lluís Ribas	11 Pous	7	6.540	8.940
3.	Eduard Pallí	6 Pous	1	6.040	7.240
4.	Ernest Gamell	2 Xucla	1	5.820	7.020
5.	Dani Ventura	4 Pous		5.220	6.220
6.	Thierry Vendrell	7 Sortida Onyar	7	3.700	6.100
7.	Jordi Collell	1 Rufus	1	4.810	6.010
8.	Xavier Marfil	15 Pedret	2	4.600	6.000
9.	Albert Ruiz	1 Congost Alt	1	4.480	5.680
10.	Josep Ruiz	12 Pous	1	4.440	5.640

Acabem aquest escrit donant les gràcies a les cases comercials i entitats col·laboradores per les seves aportacions i també al delegat i actual tresorer de la SPEAC, en Lluís Garcia, per la seva dedicació desinteressada.

2n CONCURS INFANTIL

El dissabte 3 de juny es va dur a terme el 2n Concurs de Pesca Infantil SPEAC Anglès-Festa Major de Bonmatí 2017. A les 8 del matí es va fer la concentració al bar Cal Mariner d'Anglès i vam anar al pantà de Susqueda. Hi va haver una bona participació i tots van tenir bona pesca. Els guanyadors van ser: 1r Ivan Plana, 2n Nil Puig i 3a Anna Jordà. El repartiment de trofeus i obsequis per a tots els participants es va fer al nou pavelló de Bonmatí.

▲▲ Tots els participants en el concurs de pesca infantil van rebre un obsequi.

▲ Ivan Plana

▲ Nil Puig

▲ Anna Jordà

Ràdio Bonmatí

BONA TEMPORADA!

A finals del mes de juny passat vam deixar enrere una altra temporada. Una temporada 2016/17 carregada d'emocions, sentiments, plors, rialles i molta música.

Amb l'esforç de tots, ens sentim orgullosos de poder haver apostat un any més per una ràdio municipal de qualitat, moderna i amb l'esperit jove que ens caracteritza.

Hem aprofitat aquest estiu per fer vacances i, també, per preparar-ho tot per poder oferir-vos a partir d'aquest setembre una nova i millor temporada, per tal de poder assolir tots els objectius que ens hem marcat.

Ràdio Bonmatí vol ser un referent a tota la zona del Ter-Brugent i estem segurs que del pot petit en sortirà una bona confitura.

També volem dir-vos que si esteu interessats a col·laborar amb la nostra emissora, podeu posar-vos en contacte amb nosaltres sempre que vulgueu.

Tel. 972 42 44 92 (contestador)

radiobonmati@gmail.com

www.radiobonmati.net

Facebook: Radio Bonmatí – 107.1 FM

Twitter: @radiobonmati

Moltes gràcies per fer-nos confiança i que tingueu una molt bona temporada!

Nova Frontera

QUAN CAL, REPETIM

El maig passat, juntament amb el Casal d'Avis de Bescanó, vam organitzar una excursió per anar a Barcelona a veure la Sagrada Família o, opcionalment, l'Hospital de Sant Pau, i a la tarda, el Refugi antiaeri del Poble-sec. Doncs bé, va resultar que, tot i que ens pensàvem que potser no tindria gaire èxit, vam haver de deixar persones en llista d'espera perquè no hi havia prou places per encabir a tothom ni podíem agafar més entrades per augmentar el grup. I és per això que, per primera vegada, hem hagut de repetir la sortida al mateix lloc (amb l'excepció del Refugi). I, si tot va bé, a final de setembre tornarem a anar a visitar, dividits en dos grups, aquestes dues joies creades en època del modernisme.

L'any passat, al setembre ens vam arribar fins a Ripoll i Camprodon, i vam acabar l'excursió al museu de miniatures Micromundi de Besalú, on vam veure què s'hi pot fer al cap d'una agulla...

Durant el curs, vam organitzar les sessions de gimnàstica suau per a gent gran i de ioga, les classes de català per aprendre a escriure una mica més correctament i les ballades de country line dance. I durant un trimestre llarg vam oferir un curs de fotografia.

També vam tenir alguna xerrada, en aquesta ocasió a càrrec de l'agent dels Mossos d'Esquadra Muriel Ferruz, que ens va informar sobre les estafes més freqüents i ens va donar tota una sèrie de recomanacions per no

caure en els paranys dels estafadors. Si tot va bé, el pròxim 10 d'octubre, també agents dels Mossos d'Esquadra ens vindran a explicar què cal fer per utilitzar internet d'una manera segura, ja que també hi podem ser víctimes d'estafes o altres conductes que ens poden perjudicar.

I com sempre us convidem a la Festa del Soci, que farem el 14 d'octubre; a la Torronada, prevista pel 16 de desembre, i a l'Aplec de Calders, que farem l'any que ve probablement abans de Setmana Santa. I agraïm per endavant la vostra col·laboració amb els fanalets de la Puríssima. Gràcies!

▲ ▼ ▼ Besalú, Sagrada Família i Estafes

Pubillatge

LA FAIXA I LA BANDA

La faixa i la banda a simple vista, sense posar-hi gaire atenció, poden semblar quatre fils brodats sense cap més afegit. Si s'indaga més profundament, cada lletra és un símbol de la cultura que representa el llegat històric de Catalunya que recau en els joves del poble. El compromís que hi dipositen és fruit de la il·lusió que cada any s'intenta que el poble tingui per aquesta tradició, però no sempre és fàcil dur-ho a terme.

Des del dia que els quatre joves que representen aquest any el pubillatge ens van dir que hi participarien i que en tenien moltes ganes, les nostres cares van canviar cap a un somriure intens i ja de seguida vam posar fil a l'agulla per començar tota la feina. A poc a poc, l'experiència es va sumant a tots els records que s'acumulen. Aquest ja serà el nostre segon any i, hem de ser sinceres, porta més feina del que ens pensàvem. Havent viscut aquest

▲ Pubilletes i hereuets 2017

món en primer pla i ara rere bambolines, és reconfortant saber que la faixa i la banda segueixen vigents.

No ens podem deixar el pubillatge dels més petits, que amb les seves rialles i les ganes de pujar dalt l'escenari ens fan viure una de les parts més tendres del pubillatge.

Per acabar, volem destacar que l'assistència a la proclamació del pubillatge el passat 3 de juny va ser tot un èxit, i no podem estar més orgulloses de ser les delegades de Sant Julià del Llor i Bonmatí, un poble que de mica en mica es va fent ressò arreu de Catalunya. Gràcies a tots per fer-ho possible.

Pubillatge de Sant Julià del Llor i Bonmatí
Núria i Estel

▲ Pubillatge local 2017

▲ Pubillatge d'arreu de Catalunya assistent a la proclamació del 2017

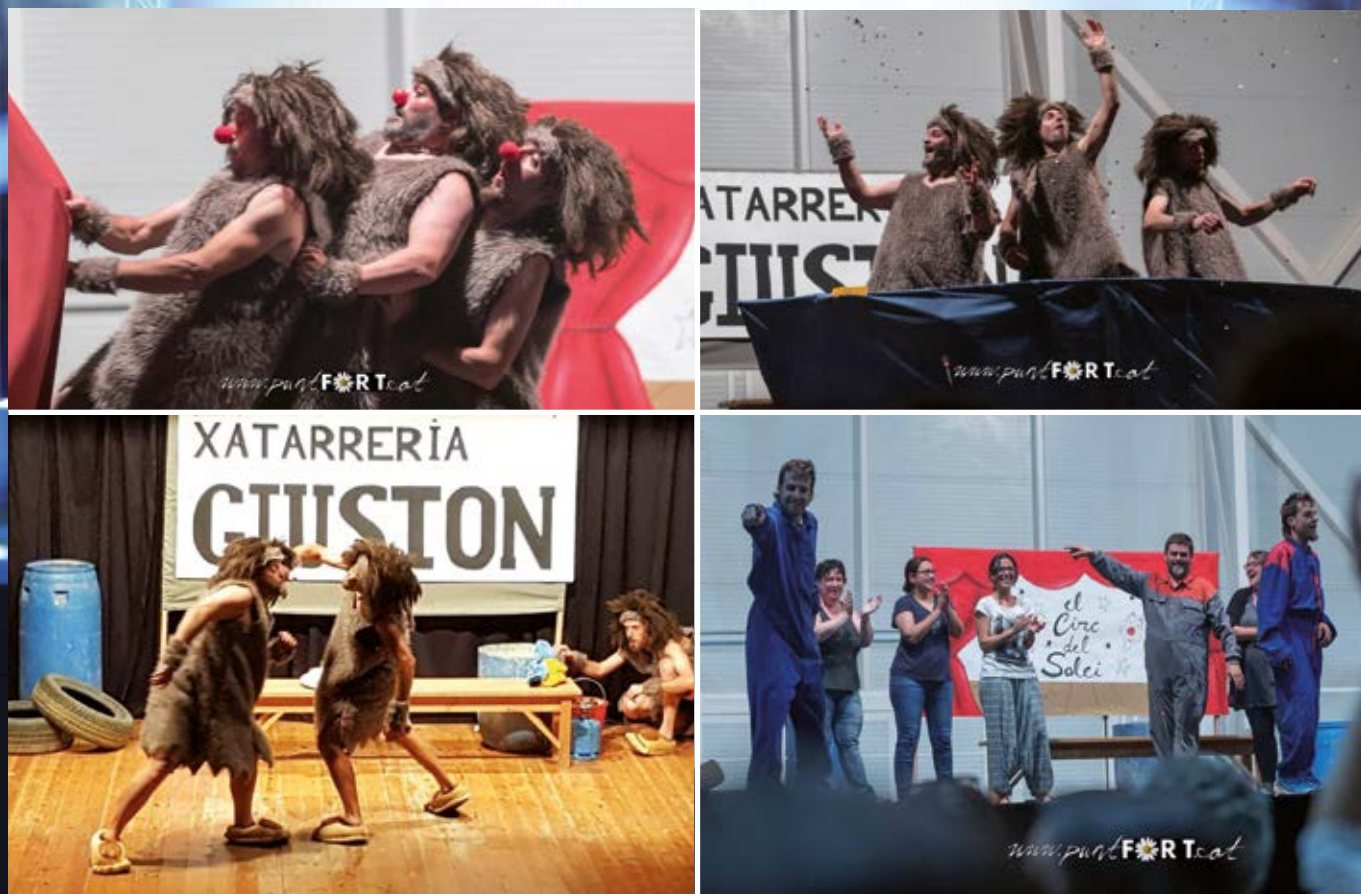

▲ Helena Gorgoll i David Ortiz, Pubilla i Hereu 2017, i Sergi Domínguez i Estel Turon, Fadrí i Dama d'Honor 2017.

Teatre

EL TEATRE GESTUAL D'ELS TRIGLI-ESCÈNICS

Els **Trigli-escènics** som en **David Díaz**, l'**August Sureda** i en **Lluís Sureda**. Per la festa major de Bonmatí vam estrenar "Giuston, tenim un problema". Ho recordeu? Una obra sense diàleg. Una obra divertida i surrealista, sub-realista.

Per preparar aquesta obra hem tingut la col·laboració inestimable del Tricycle, que ens ha servit de model i d'inspiració per fer els nostres gags i, en definitiva, per llançar-nos de cap a l'escenari.

I com que trobàvem que tres érem pocs, en aquesta aventura hem aconseguit enredar en Xavier Ribas, en el paper de director; en Pol Sureda, fent de tècnic de so; en Gerard Feixas com a encarregat del decorat de l'escenari; la Laia Martí i la Betty Pujolar, que ens han vestit de dalt a baix, o de baix a dalt; en Joan Fontané, donant consells i posant la veu en off; i en Lluís Coll, l'Aloma Escoda i la Gemma Serrano, que han estat per tot i en tot.

A tots els que vau venir (a Bonmatí i també a Osor), gràcies, moltes gràcies. Esperem que us ho passés-siu tan bé com nosaltres. Ha estat un plaer! No hi ha paraules...

Colla Excursionista de Sant Julià del Llor

RIBELLES CONTINUA FENT UN CIM CADA ANY!

L'any 2012, l'articulista Jordi Dalmau Corominas va publicar al *Diari de Girona* l'article "Ribelles fa un cim". Cinc anys després, aquest escrit continua sent vigent. Aquí el teniu.

"Pintors i escriptors ens vénen a dir que el paisatge no existiria si ningú no se'l mirés. Ells se'l miren, se'l aprenen, i en fan una recreació com si ens recomanessin aquell paisatge: ens el mirem i ens hi trobem bé. Aquest seria un primer grau de la nostra relació amb la natura. En el segon grau ja hi tenim una participació més activa com és l'excursionisme que ens convoca a caminar i escorcollar realitats geogràfiques, patrimonis i identitats; per això l'excursionisme català va arrelar amb excel·lència a la terra de la Renaixença a l'últim terç del segle XIX. Era qüestió de mirar-se bé el país i traçar-hi rutes com qui va a treure la pols d'una Catalunya endormiscada. Un excursionista pioner il·lustre, Joan Maragall, va afinar justament: "Mai pot un home estimar tota la Terra si no comença per aquella de la qual és format".

Un tercer grau, i ja en plena modernitat, és l'excursionisme que s'enfila a la recerca de camins ja més difícils, a tutejar-se amb els paisatges més aspres que ofereixen roques per escalar, i avencs, gorgues i barrancs pel goig de descendir-hi. És fer el cim del domini juvenil sobre les dificultats i aspreses de les muntanyes menys trepitjades i dels indrets més respectuosos per no dir truculents: ve a ser, aquest, el territori més o menys marcat amb el nom d'esport d'aventura.

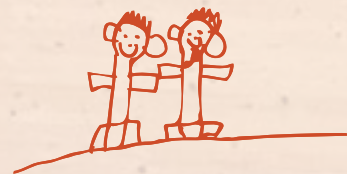
Ribelles és un nom ben guardat a l'amagatall de l'Alta, altíssima, Garrotxa, a tocar la fita de la frontera francesa. Però a *Ribelles*, als prats de can Quel, s'hi emplaça un campament que només s'obre onze dies d'estiu a uns nois i noies que viuen aquí una realització molt personal amb una plena immersió en la natura, l'excursionisme i l'aventura de singulars exploracions per aquells camins no fà-

cils. En la seva especialització *Ribelles* és l'únic campament per a nois i noies de Catalunya que ha fet el cim del 25è aniversari. Amb aquest motiu acaba de publicar-se el llibre que és la fe de vida i la imatge de l'activitat realitzada allà dalt. *Ribelles 25 anys. Nous habitants* de la vall és una d'aquestes bones notícies que en ocasions solen baixar de les muntanyes. Al llibre queda clar que els valors de l'excursionisme en tots els seus graus enforteixen les reserves infinites de la personalitat jove. En els 25 anys de *Ribelles* s'ha anat renovant i succeint-se el servei d'unes dotzenes de directors i monitors que han muntat altres tants campaments, reunint-hi un total d'uns cinc-cents nois i noies, molts d'ells repetint-hi assistència. Resulten entranyables les vivències, històries i detalls que els monitors deixen al llibre commemoratiu, igual que les fotografies d'alt valor documental. El llibre l'ha editat la Colla Excursionista Sant Julià del Llor i explica detalladament els orígens, els propòsits

i les realitzacions de tots aquests anys, transcorreguts en una geografia ben gironina i ben oberta a la participació en el servei, que és necessàriament absorbent i compromès, atès el caire de l'activitat que es practica els dies del campament. Es tracta d'un servei que és i ha de ser modèlic, en garantia sòlida davant les famílies que li confien els fills i venen fent-ho des de l'any 1987.

He desplegat el mapa que guardo de l'editorial Alpina (rebregat, una relíquia d'uns anys històrics per l'excursionisme) i hi he trobat la pista d'Albanyà, la baga d'en Pòlit, la Comella, el pla de la Guilla, la solana de les Borregues i d'altres; són noms que aquests "nous habitants" de *Ribelles* ja els tenen ben familiars, ben apamats. Esperem que el campament segueixi per molts anys, tot portant els participants al cim del Bassegoda per veure sortir el sol, com una claror d'albada de la continuïtat de l'excursionisme."

S'inaugura el nou pavelló

La persona més gran del poble, la Carme Arimany Rius, a l'edat de 101 anys, va ser l'encarregada de tallar la cinta que inaugurava el pavelló de Sant Julià del Llor i Bonmatí, el diumenge 2 d'abril passat. En l'acte la van acompanyar el director territorial de Governació de la Generalitat, Raül Morales; el president de la Diputació de Girona, Pere Vila, a més dels regidors i l'alcalde del poble, Marc Garcia Nadal.

Amb aquesta cerimònia es donava per finalitzada l'obra de construcció del pavelló, que, dividida en dues fases, s'havia allargat durant sis anys.

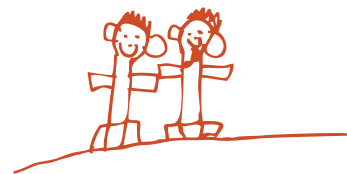
Després dels parlaments protocol·laris, l'Orquestra de Cambra de l'Empordà, dirigida per Carles Coll i Costa, va oferir un concert de peces instrumentals i cantades, amb l'acompanyament del cantant Quim Mandado. En el seu repertori va incloure tres sardanes pròpies de Sant Julià del Llor i Bonmatí: *En Manel de Bonmatí*, *Retrobament* i *Sant Julià i Bonmatí*.

Amb el nou equipament es posa fi a l'ús de l'envelat, que durant vint anys, tot i no reunir les condicions necessàries, havia estat l'únic espai tancat on es podien dur a terme les activitats de caràcter popular. El pavelló, doncs, servirà per encabir-hi tant activitats esportives com lúdiques.

La fase de tancament del pavelló, que es va allargar més d'un any, va tenir un cost total de 324.219 euros, subvencionat en part per la Generalitat a través del Pla Únic d'Obres i Serveis (200.000 euros) i la Diputació de Girona (30.000 euros).

Les dimensions del pavelló

El projecte de construcció del pavelló va agafar com a base la pista poliesportiva de 54x25 m construïda l'any 2003 al costat del camp de futbol, i es va dividir en dues fases: cobriment i tancament, per adaptar-lo a les possibilitats de finançament de l'obra. L'edificació consta d'una estructura metàl·lica amb sostre de tauler de fusta i parets amb planxes metàl·liques de color gris i panells prefabricats de formigó de color terra, i tancaments de vidre a la part baixa de tot el perímetre (excepte la façana nord) i un lluernari de vidre a la part alta de la façana est.

L'edificació, amb una alçada lliure interior de 10,20 metres, té les dimensions següents:

QUADRE DE SUPERFÍCIES	Sup. útil (m2)	Sup. construïda (m2)
Pista esportiva	1.410,20	1.458,24
Sala grup electrogen	10,75	13,50
Magatzem	10,75	13,50
Total planta baixa	1.431,70	1.485,24

Cobriment i tancament d'una pista

L'acabament definitiu del pavelló ha tingut una llarga singladura, resumida en la cronologia següent:

2010: S'adjudica la primera fase de construcció del pavelló (cobriment de la pista poliesportiva) a l'empresa Argón Informática SA.

2011: Finalitza l'obra de cobriment, amb un cost total de 537.933,42 euros, subvencionat en part per la Generalitat (296.914,52 euros, PUOSC), el Consell Català de l'Esport (75.000 euros) i la Diputació de Girona (25.000 euros).

2012: L'Ajuntament aprova el projecte "Condicionament de la pista poliesportiva: tancament" amb un pressupost de 215.049,73 euros, però la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament fa un informe desfavorable al projecte per deficiències de l'ignifugat de l'estructura per a la resistència al foc.

2013: Es torna a aprovar el projecte de tancament, ara modificat, incloent-hi una partida per a ignifugació de l'estructura, cosa que suposa un increment del pressupost, que puja a 289.337,62 euros.

Per confirmar que la fusta del sostre compleix la normativa contra incendis, l'Ajuntament requereix l'empresa Argón Informática SA perquè presenti els corresponents certificats, cosa que du a terme amb demora i deficiències.

2014: La Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament determina que el tauler de fusta de la coberta no compliria la normativa contra incendis i que cal ignifugar-lo.

2015: S'inclou en el projecte la partida per ignifugar el tauler de la coberta i es torna a aprovar, ara amb un pressupost de 341.584,33 euros.

Al setembre s'adjudiquen les obres de tancament a l'empresa Excavaciones Ampurdán 2000 SL, que presenta un preu a la baixa de 324.219,50 euros. El contractista té un termini de 4 mesos per acabar l'obra.

2016: Arran d'una sèrie de mancances en el projecte i de l'actuació de la constructora en l'execució dels treballs, les obres s'allarguen més del compte, i l'Ajuntament concedeix com a termini improrrogable el 29 de desembre del 2016 per signar el certificat final de les obres i l'acta de recepció.

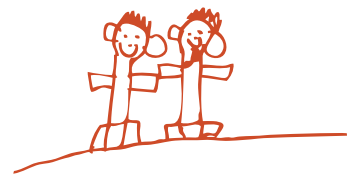
2017: Finalitza l'obra i es fa la inauguració oficial el dia 2 d'abril.

Condicionament

En aquests moments hi ha una sèrie de serveis que són compartits amb el camp de futbol, com ara els lavabos (homes, dones i minusvàlids) i els vestidors. Per a les activitats lúdiques i culturals, el pavelló ja s'ha dotat d'un escenari fix, estrenat per la festa major de Bonmatí, a principi del mes de juny [a la foto, l'escenari preparat per al concert de La Selvatana]. I s'està pendent de condicionar-hi un sistema de calefacció per a l'hivern i altres complements, com per exemple una barbacoa.

Ha passat...

Veïns i treballadors de l'ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí es van concentrar el dia 18 d'agost a les 12 del migdia a la plaça Don Manuel per fer un minut de silenci en senyal de dol i de rebuig pels atemptats succeïts el dia anterior a la Rambla de Barcelona i Cambrils.

Els descendents de Pere Motjer Cuatrecasas (Bonmatí 1922 - Manlleu 2016) van fer donació d'un quadre obra de Xavier Viñolas Pujol (Bonmatí 1914 - Olot 2002), fet amb motiu de la presentació de la sardana "Retrobament" com a himne de les Trobades d'Ex-alumnes de les Escoles de Bonmatí. A l'acte també va assistir Raimond Viñolas, fill de l'autor de l'obra.

La donació va anar precedida de la xerrada de l'historiador Ricard Teixidor sobre "Què en queda del camí ral de Girona a Amer" i de la presentació del número 28 de Quaderns de la Selva, que inclou un capítol amb la descripció del camí ral de Girona a Amer (és una versió ampliada i revisada de la que es va publicar a les revistes de L'Amic núm. 42 i 43).

Ha passat

L'Orquestra de Cambra de l'Empordà (OCE) ha gravat als estudis Music Lan d'Avinyonet de Puigventós un disc, titulat *Un record fet música. Sant Julià del Llor i Bonmatí*, que inclou les quatre sardanes relacionades amb el poble: *Sant Julià i Bonmatí* (música de Miquel Tudela i lletra de Joan Comas), *Retrobament* (música de Jaume Pons i Jufre i lletra d'Isidre Casadevall), *Bonmatí 1896* (música de Jaume Pons i Jufre i lletra d'Avel·lí Roviro-la) i *En Manel de Bonmatí* (Francesc Mas Ros). També hi consta la peça *Una mirada*, de Pep Ventura, inclosa amb motiu del bicentenari del naixement d'aquest músic i compositor. Totes les orquestracions per a orquestra de corda de les obres del CD són obra del director de l'OCE, Carles Coll i Costa.

Endesa ha instal·lat recentment un sistema de telecomandament en un centre de transformació a Sant Julià del Llor i Bonmatí, que es pot controlar de forma remota. La companyia va informar que l'objectiu d'aquesta actuació és augmentar la qualitat i la continuïtat del subministrament elèctric de més de 3.400 clients de 4 municipis del Gironès i la Selva.

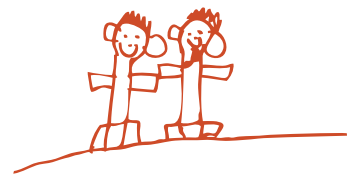
En concret, al Gironès la millora beneficiarà les poblacions de Bescanó i de Sant Gregori; mentre que a la Selva, l'actuació revertirà en el mateix municipi on es troba la central, Sant Julià del Llor i Bonmatí, i Anglès.

La realització dels treballs ha suposat una inversió de més de 15.000 euros, que la companyia elèctrica ha aportat en la seva totalitat.

La companyia Pienso Costa va adquirir en subhasta l'empresa càrnia Casademont el 31 de juliol passat per 5 milions d'euros. La societat aragonesa es va comprometre a mantenir la plantilla de 200 treballadors de les dues plantes (Constantins i Palol de Revardit) i a potenciar la línia de pernil salat i la gamma de fuets mantenint la marca Casademont. L'empresa de Sant Gregori va presentar al juliol un concurs voluntari de creditors declarant un deute de 25 milions d'euros i presentant una oferta vinculant de Pienso Costa.

Amb aquesta adquisició i la que va fer al 2016 de l'escorxador i sala de desfer Toni Josep de Vic, Pienso Costa completa un cicle de producció que parteix de les 500 granges de porcs que té integrades. Grupo Costa, que aquest mateix any va adquirir dos hotels a la vall de Benasc (Osca), també aglutina firmes relacionades amb els sectors d'automoció, químiques, vitivinícoles i renovables.

L'AMIC DEL 1937

Aquest estiu la revista L'AMIC ha fet 80 anys. Ja fa vuit dècades d'aquell mes de juny del 1937 en què els alumnes més grans de les Escoles Nacionals de Bonmatí, guiats pel mestre Cèsar Ballesta, varen posar tots els esforços i enginy per poder editar aquells "Fulls de Vida Escolar". Ben segur que tots ells eren nois i noies feliços, ingenus i recelosos de la cultura, la llibertat, la igualtat i la fraternitat, i que varen acabar essent víctimes innocents d'uns fets en els quals es veurien implicats i que els marcaria tota la vida.

Aquest projecte va sorgir en un context històric molt convuls políticament parlant, amb una finalitat ben explícita en la llinda de la mateixa revista: "...ésser un campió en la lluita contra les males passions i baixos instints i contra la incultura..." (L'AMIC 1, pàg. 2). El veritable objectiu no era altre que promoure i potenciar la cultura, que en definitiva és l'arma més poderosa que hi ha.

CONTEXT HISTÒRIC

El 17 de juliol del 1936 es produeix un aixecament militar a Melilla que va ser l'inici d'una guerra civil que va durar fins al 1939. L'origen cal anar-lo a buscar a la Restauració Borbònica (1874-1923), en què les classes dominants van mantenir els seus privilegis i la classe obrera i la petita burgesia van quedar marginades. Aquesta diferència de classes i aquesta confrontació, sobretot la lluita de la classe obrera per fer prevaldre els seus drets, es va anar intensificant durant les dues primeres dècades del segle XX.

El 14 d'abril del 1931, després de les eleccions celebrades el dia 12 d'abril, es proclama la II República Espanyola, que derroca el règim de la Restauració borbònica. Ara bé, tot i els esforços emprats, la República no complia a ningú, i això va provocar tota una sèrie de conflictes, al llarg dels anys, que van comportar aquí a Catalunya que el 6 d'octubre del 1934 Lluís Companys declarés l'Estat Català en la República Federal Espanyola (Fets del 6 d'Octubre). Això va portar un període negre de dos anys de corrupció política i tensió social que va culminar amb la convocatòria de noves eleccions el febrer del 1936.

En les eleccions generals del febrer del 1936, a Espanya guanya el Frente Popular i a Catalunya el Front d'Esquerrres, cosa que implica que el govern de la República torna a ser d'esquerrres. D'aquesta manera es posa fi a l'anomenat Bienni Negre, en què els dirigents de la Generalitat i de l'Ajuntament de Barcelona van ser empresonats i van quedar suspesos l'Estatut d'Autonomia i la Generalitat.

A mesura que van passant els mesos, la situació es va tornant hostil i el 17 de juliol hi ha un alçament militar a Melilla que l'endemà s'estén a diferents punts de l'Estat.

▲ Portada Amic 1

A partir d'aquell moment, comencen els enfrontaments entre la gent fidel al govern de la República, que era el legítim en aquell moment, i els insurrectes, anomenats *nacionals*.

La guerra va començar pel sud peninsular, amb uns enfrontaments molt sagnants i sobretot amb unes represàlies molt dures de l'exèrcit dels *nacionals* contra els pobles i les ciutats que anaven caient. A l'octubre, el general Franco inicia la seva ofensiva sobre Madrid, i el mes de gener del 1937 hi ha el primer bombardeig a València, seguit pels que es van llançar sobre Barcelona. L'atac aeri més atroç es va dur a terme a l'abril al País Basc, a la població de Gernika, que va quedar totalment destruïda.

En els anomenats Fets de Maig, succeïts a Barcelona i en altres ciutats catalanes, es van enfrontar el POUM i la CNT-FAI per un costat i el PSUC i la Guàrdia d'Atac per l'altre, cosa que no va fer cap bé a la República i que va debilitar les forces per afrontar l'avanç dels *nacionals*. El 19 de juny, les tropes *nacionals* van ocupar Bilbao.

I és en aquest context que cal situar el sorgiment de la revista L'AMIC.

LA SITUACIÓ A BONMATÍ

L'any 1936 a la colònia Bonmatí hi vivien unes 450 persones i hi havia dues fàbriques importants quant a nombre

de treballadors, la tèxtil Hijos de V. Casacuberta i la paperera de Salvador Torras Domènech.

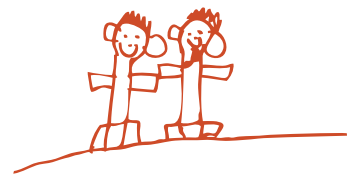
Prèviament a aquesta data, durant l'anomenat Bienni Negre, ja s'havien produït, com a la resta de Catalunya, confrontacions entre gent de dretes i d'esquerres, entre propietaris i treballadors. Per exemple, arran de la proclamació de Lluís Companys de l'Estat Català dins la República Federal Espanyola, l'octubre de l'any 1934, hi va haver enfrontaments entre diferents persones, entre elles Josep Massana i Florian Marcó, motiu pel qual aquest últim va ser condemnat a presó, juntament amb tres persones més de la Colònia. El 1935, davant de l'estació hi va haver una forta discussió entre Conrad Masias i Eusebi Ferragut, que va rebre unes quantes ganivetades.

Amb la victòria del Front d'Esquerres del febrer del 1936, els empresonats pels Fets d'Octubre són alliberats: les rancúnies estan servides.

El 21 de juliol del 1936, després de l'alçament militar de Melilla, es va formar un comitè antifeixista a Bonmatí, però com que la majoria dels integrants se'n van anar al front, al setembre se'n va formar un altre. En aquells dies es van fer destrosses a l'església i es va cremar tot el que tingués a veure amb la religió catòlica. Els comitès varen estar capitanejats per Eusebi Ferragut.

El dia 8 d'agost van ser assassinats els mossens Arseni i Martí Grieria i el dia 29 de setembre va ser assassinat

Josep Massana. També hi va haver l'assassinat d'un rodamon que havia robat unes mantes i un despertador de la torre Bonmatí.

A principis de setembre també es van produir confiscacions de béns a les persones no afins, entre elles un bosc propietat de Josep Massana i tots els béns de Josep Maria Bonmatí. Fruit d'aquesta confiscació les escoles es van traslladar a la torre de can Bonmatí.

A l'octubre, la Generalitat va dissoldre els comitès de guerra i va donar l'ordre de constituir nous ajuntaments. La conselleria de Bonmatí va estar subjecta a la d'Amer, que es va constituir el 28 d'octubre. Els representants nomenats per Bonmatí eren Joan Serramitja Ribas, Fèlix Fornés Farró i Eusebi Ferragut Benet.

Van començar a escassejar els aliments i la matèria primera a les indústries, i van sorgir les primeres cartilles de racionament, primer per al pa, després per a altres queviures, com ara oli, sucre, mongetes, llenties, cigrons, etc. Va aparèixer també la tarja de racionament per al tabac.

Les empreses Torras Domènech, H. de V. Casacuberta, J.J. Padrosa i Indústries Elèctriques Bonmatí van passar a ser col·lectivitzades i regides pels treballadors. I les famílies propietàries d'H. de V. Casacuberta i Torras Domènech, així com la família Bonmatí, es van traslladar a Barcelona.

A principis del 1937 van arribar al poble tres nens refugiats provinents de Madrid, fills de republicans.

GRUP ESCOLAR DÍDAC TARRADELL

Amb aquest nom es va anomenar l'escola entre els anys 1936-39, que és quan va estar instal·lada a la torre de can Bonmatí. Això va donar accés a unes instal·lacions que no s'havien tingut mai al poble: biblioteca, museu, sala de cinema, estació meteorològica, pista de tennis, sala de ping-pong, billar...

Al capdavant de l'escola hi havia Cèsar Ballesta, que va establir entre els alumnes un sistema de funcionament assembleari, a través de l'anomenada Cooperativa de les Escoles Nacionals, i un tipus d'ensenyament que anava més enllà de la pura docència en aula, com per exemple l'hort, que anomenaven "camp de pràctiques agrícoles", on els estudiants cultivaven tot tipus de viandes.

I també fruit d'aquesta època és la revista L'AMIC, amb

▲ **Dídac Tarradell Estanyol** (Colera 1913 - Girona 1936) va estudiar a la Normal de Girona i va ser mestre al Grup Escolar de Girona (avui, Escola Joan Bruguera, a la Gran Via gironina). Secretari de la secció gironina de la FETE (Federació Espanyola de Treballadors de l'Ensenyament) en aquells temps en què l'educació catalana se situava a l'avantguarda d'Europa, va ser un actiu militant del POUM. El 24 de juliol del 1936, en un tiroteig entre el Comitè del Front Antifeixista i un grup carlista, va ser ferit mortalment. A la foto, Antònia Adroher plora damunt el cos del seu company sentimental Dídac Tarradell.

què els alumnes varen aprendre a fer de reporters i d'impressors amb una vella màquina Minerva que el mestre Cèsar Ballesta havia obtingut de l'Ajuntament d'Amer i que varen haver d'aprendre a fer funcionar.

Fins aquí s'ha volgut fer una aproximació històrica al moment en què va sorgir la revista escolar L'AMIC (juny del 1937). La guerra encara va durar un temps més, fins a la batalla que hi va haver a la colònia a principis de febrer de l'any 1939.

Ara bé, encara que la guerra acabés llavors, la guerra psicològica que va produir va durar molts anys més. En alguns aspectes encara dura, perquè moltes ferides no han estat degudament curades ni reparades per les institucions pertinents. En aquest sentit, el Parlament de Catalunya va fer el dia 29 de juny d'aquest any un gest molt important aprovant per unanimitat de totes les forces polítiques la nul·litat de tots els consells de guerra franquistes (Llei 11/2017, de 4 de juliol).

L'AMIC DEL 1937:

JA TENIM IMPREMTA

Poder imprimir una revista va ser molt celebrat en aquella escola de l'any 1937. Els alumnes Josep Giral i Ramon Ros escriuen: "Per fi a l'escola ja tenim impremta, que és molt bonica. Ja feia molt temps que demanavem l'impremta. El senyor Ballesta cada dijous anava a Girona per assumptes de l'impremta. [...] Els nois més grans componen i descomposen. [...] També fem dibuixos en Linòleum; i tenim una màquina de Pirograva; són fets pels alumnes."

A la llinda, signada pels alumnes Pelai Coll com a president i Benet Valentí com a secretari, i pel mestre, Cèsar Ballesta, es van marcar les línies d'aquella revista que malauradament només va tenir un número a causa de la guerra.

LLINDA

Permete'ns, amic lector, que abans d'endisar-te en la lectura de les pàgines de L'AMIC t'expliquem el que és i el que vol representar el nostre periòdic escolar.

L'AMIC és un recull de redaccions, dibuixos, logogrifs, acudits, problemes d'enginy, notícies, etc., etc. Redactats i impresos pels alumnes del Grau Superior de les nostres Escoles Nacionals. Les oferim modestament al públic amb la il·lusió de que aquest serà indulgent amb els errors que hi puguin haver, i es farà càrreg de l'alegria que ens produeix veure uns treballs nostres en lletra d'impremta, i repartits i comentats pels nostres familiars i amics.

Tots els alumnes hem col·laborat en la redacció d'aquestes pàgines; tots hem fet treballs pel periòdic, els quals han estat llegits, comentats i corregits en la classe.

En aquest número hem hagut de vencer les grans dificultats que suposa l'aprenentatge del difícil art d'impresor; de manera que en aquest nostre primer número, hem hagut de tenir més cura en la part tècnica que en la part de selecció dels treballs; procurarem que els altres números de L'AMIC siguin molt millors.

L'AMIC té també una altra finalitat; surt amb ganes d'ésser un campió en la lluita contra les males passions i baixos instints, i contra la incultura, i a favor de la justícia i germanor que deuen existir entre els homes; en les seves pàgines no hi trobareu mai cap escrit que us pugui avergonyir sinó al contrari, en ells farem l'aprenentatge per tal de que el dia de demà, ja homes, posem sempre la nostra ploma en defensa de l'oprimit i al servei d'un ideal noblement sentit i intel·ligentment comprés.

La Cooperativa de les Escoles Nacionals s'ofereix també a tots aquells que desitgin fer treballs d'impremta, com programes, targetes, timbratge de cartes, etc., i d'una manera especial l'Ajuntament, per a tots els treballs que tinguin a bé encarregar-nos.

Per la Junta Directiva

El President:
Pelai Coll

VIST I PLAU
El Mestre
Cesar Ballesta

El Secretari
Benet Valentí

L'AMIC DEL 1937: QUI VAN SER ELS AUTORS?

Aquell **L'AMIC del 1937** va ser fet pels mateixos alumnes. Però qui eren? Vegem-ho. *

Cèsar Ballesta Corcoll

Mestre | Cadaqués

Encarnació Artigues Domènech

Nascuda el 1923 | Vivia al carrer del Pi

Josep Barnades Sánchez

Nascut el 1925 | Vivia al carrer Sant Ramon

Joan Boada Soler

Nascut el 1923 | Vivia al carrer Sant Ramon

Florentina Carreras Oriol

Nascuda el 1924 | Vivia al carrer del Pi

Josep Casadevall

Josep Castenyer Rigau

Nascut el 1927 | Vivia al carrer Sant Ramon

Maria Castanyer Rigau

Nascuda el 1923 | Vivia al carrer Sant Ramon

Pelai Coll Feixas

Nascut el 1924 | Segons el padró de 1931 vivia a la part de la indústria

Encarnació Comes Garganta

Nascuda el 1925 | Vivia a Sant Julià del Llor segons el padró del 1930

Maria Comes Garganta

Nascuda el 1923 | Vivia a Sant Julià del Llor segons el padró del 1930

Pere Costa Torrent

Nascut el 1921 | Segons el padró del 1931 vivia a la part de la indústria

Josep Costa Torrent

Nascut el 1922 | Segons el padró del 1931 vivia a la part de la indústria

Joan Costa Torrent

Nascut el 1925 | Segons el padró del 1931 vivia a la part de la indústria

Joaquim Costa Torrent

Nascut el 1926 | Segons el padró del 1931 vivia a la part de la indústria

Josep Costa Vinyoles

Nascut el 1924 | Vivia a Sant Julià del Llor segons el padró del 1930

Joan Costa Viñoles

Nascut el 1926 | Vivia a Sant Julià del Llor segons el padró del 1930

Rosa Garangou Gifre

Nascuda el 1923 | Vivia al Carrer Sant Ramon

Joaquim Güell Soler

Nascut el 1925 | Vivia a Sant Julià del Llor segons el padró del 1930

Josep Giralt

Santiago Guix Vila

Nascut el 1924 | Vivia al carrer Sant Ramon

Sofia Guix Vila

Nascuda el 1922 | Vivia al carrer Sant Ramon

Josep Huix Rafart

Nascut el 1924 | Vivia al carrer del Pi

Epifanio Lozana

nen refugiat durant la guerra, provinent de Villaverde (Madrid)

Lourdes Martí Raja

Nascuda el 1922 | Vivia al carrer Sant Ramon

Josep Massa Sala

Nascut el 1925 | Vivia al carrer del Pi

Ramon Masachs Crous

Nascut el 1920 | Vivia al carrer del Pi

Catalina Masachs Crous

Nascuda el 1922 | Vivia al carrer del Pi

Joan Massana Feliu

Nascut el 1923 | Vivia a Can Casals

Lluís Massana Feliu

Nascut el 1925 | Vivia a Can Casals

Montserrat Massana Gubau

Nascuda el 1925 | Vivia al carrer del Pi

Pere Motjer Cuatrecasas

Nascut el 1921 | Vivia al carrer Sant Ramon

Ramon Parareda

Josep Pigem Roca

Nascut el 1925 | Vivia al carrer del Pi

Mercè Pigem Roca

Nascuda el 1922 | Vivia al carrer del Pi

Casimir Pla

Rosa Pla Nogué

Nascuda el 1923 | Vivia a Sant Julià del Llor segons el padró del 1930

Lluïsa Pla Nogué

Nascuda el 1925 | Vivia a Sant Julià del Llor segons el padró del 1930

Josep Pol Carreras

Nascut el 1923 | Vivia al carrer Sant Ramon

Pilar Puig Puig

Nascuda el 1923 | Vivia al carrer Sant Ramon

Josefa Raset Moré

Nascuda el 1923 | Vivia al carrer del Pi

Emilia Ros Alsina

Nascuda el 1923 | Vivia al carrer del Pi

Ramon Ros Torrent

Nascut el 1925 | Vivia al carrer Sant Ramon

Maria Ros Torrent

Nascuda el 1923 | Vivia al carrer Sant Ramon

Avel·lí Rovirola Pons

Nascut el 1927 | Vivia al carrer del Pi

Rosa Rovirola Pons

Nascuda el 1924 | Vivia al carrer del Pi

Maria Serramitjana Capdevila

Nascuda el 1925 | Vivia al carrer del Pi

Josep Serrat Güell

Nascut el 1924 | Vivia a la zona de la indústria

Guadalupe Solà Cervera

Nascuda el 1923 | Vivia al carrer del Pi

Antonia Solà Puig

Nascuda el 1927 | Vivia al carrer Sant Ramon

Carme Solà Puig

Nascuda el 1925 | Vivia al carrer Sant Ramon

Carme Surroca Torrent

Nascuda el 1925 | Vivia al carrer del Pi

Maria Tarrés

Ramon Torrent Serrat

Nascut el 1923 | Vivia al carrer del Pi

Josep Torrent Pujolràs

Nascut el 1928 | Vivia al carrer Sant Ramon

Benet Valentí Guitart

Nascut el 1922 | Vivia al carrer Sant Ramon

Dolors Valentí Guitart

Nascuda el 1925 | Vivia al carrer Sant Ramon

Joaquim Vila Bancells

Nascut el 1920 | Vivia al carrer del Pi

Francesca Vilalta Jolis

Nascuda el 1926 | Vivia al carrer del Pi

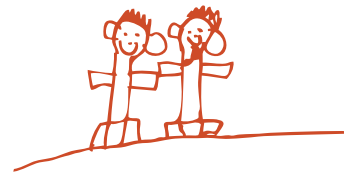
Maria Vinyoles Pujol

Nascuda el 1922 | Vivia a la zona de la indústria

Lluïsa Vinyoles Pujol

Nascuda el 1924 | Vivia a la zona de la indústria

*Hem intentat completar les llistes d'alumnes que surten a L'AMIC de l'any 1937 amb dades com ara l'any de naixement i el lloc de residència, agafant la informació dels padrons que es conserven d'aquells anys. Demanem disculpes si hi ha errors i també pels casos en què no hem trobat dades.

L'AMIC DEL 1937: L'ENTREVISTA

La revista **L'AMIC, FULLS DE VIDA ESCOLAR**, de l'any 1937, ofereix d'una manera molt modesta una mostra dels treballs fets pels alumnes, que actualment suposen un relat i una il·lustració de la manera de viure d'un temps i un context històric que tots voldríem oblidar. Recull discret però molt representatiu d'una època, d'un país, on s'explica per boca d'uns infants la nostra manera senzilla de viure: treball dels horts, el safareig, la vida a la Colònia, l'escola, les sessions de cinema, les carboneres, la màquina d'escriure, els esports...

Coneixerem a través dels records de la **Rosa** i l'**Avel·lí Rovirola** i en **Josep Pigem**, tots tres **exalumnes de les Escoles Nacionals Dídac Tarradell de Bonmatí**, una manera de viure i d'ensenyar d'un gran ideòleg i mestre, Cèsar Ballesta. Els nostres testimonis tenien entre 10 i 13 anys l'any 1937 i van formar part d'una generació molt ben formada, treballadora i emprenedora, que varen aplicar els ensenyaments rebuts. Com a mostra d'això tenim l'exemple dels amics Pelai Coll i Josep Costa, que uns anys més tard varen obrir la seva pròpia impremta. No podem deixar d'esmentar i agrair la continuada participació a través dels seus escrits a la revista de l'Avel·lí Rovirola, en Pere Motjer i totes les persones que d'una manera desinteressada van fer possible la revista, especialment en Benet Valentí, com a responsable de donar-li continuïtat, a partir de la segona època. El nostre sincer agraïment pel seu llegat com a historiador, col·laborador i promotor de la nostra revista, L'AMIC.

Quin any s'instal·len les Escoles Nacionals a la torre Bonmatí, i fins quan s'hi van estar?

Avel·lí: A principis de l'any 1937 i fins que s'acaba la guerra, però jo hi vaig anar poc perquè vaig anar a viure a Anglès amb els meus avis.

Rosita: Però quan hi havia tants morts al final de la guerra, ja no hi havia col·legi.

Josep: Del 1937 al 1939. Jo hi vaig anar tres anys, des dels 11 anys fins als 14, quan va acabar la guerra.

On era l'escola abans?

A. Jo anava a l'escola del final del carrer del Pi, sobre can Surroca.

R. Amb 10 anys em varen fer plegar d'anar a escola per cuidar la meua germana petita. Què tenia més importància? Ho faria ara cap pare? Després anava a classes particulars amb la Dolors, filla de la Rajoleria. Li pagava 10 rals. La gent treballadora podíem anar poc a col·legi; el pare només hi va anar 6 anys i era molt intel·ligent! A Bonmatí les noies anàvem a un centre que en deien "la cultura". Aquí ens ensenyaven de tot, de llegir i escriure, de cosir...

J. A la Colònia hi havia escola de nens i de nenes i era un servei més, ja que depeníem d'Amer. En temps de la República es varen construir moltes escoles, entre d'altres Constantins, Vilanna, Sant Julià...

A quina fàbrica treballaven els seus pares?

A. Tots dos treballaven al paperer Torras Domènech fins que se'n va anar a Flaçà, l'any 1945. Moltes famílies d'aquí hi varen anar i hi van fundar una nova colònia.

R. Del jornal del pare vivíem i el de la mare l'arraconàvem. Doncs, per què em van fer plegar d'anar a estudi?

J. Els meus pares tenien arrendat al senyor Bonmatí el molí del Llor, al costat del paperer i la fàbrica de filatura.

R. El paperer era una fàbrica molt important i hi treballava molta gent. Una cosa que van fer pels obrers va ser organitzar un autobús per anar a Palamós. A la província de Girona, que tenim tant de mar, i la gent de la Colònia no l'havíem vist mai! Per 14 pessetes s'incloïa l'esmorzar, el dinar i un passeig en vaixell.

▲ Josep Pigem

D'on va sorgir el nom de la nova escola, Dídac Tarradell?

R. Recordo que va venir convidat i van tocar sardanes al col·legi de Vilanna (can Pipeta) i totes les noies que volien figurar volien ballar al seu costat. Era membre del POUM (Partit Obrer d'Unificació Marxista) i el van matar al començament de la guerra.

Quins eren els recursos de què disposàveu?

R. Teníem de tot: ping-pong, tennis, parxís, billar, hortet (pels nois), jardí (per les

▲ Rosa i Avel·lí Rovirola

noies), biblioteca... Hi havia nísperos i a vegades en queia algun a terra i ens el menjàvem d'amagat.

A. Els nois pagàvem 10 cèntims i teníem un petit hortet per plantar-hi quatre alls, quatre cebes... Hi havia pares que anaven a cuidar els horts dels nois! Les noies disposaven d'un trosset de jardí per cuidar i conservar.

J. Disposàvem de tot el que hi havia a can Bonmatí. Jo cuidava un tros d'hortet i recordo haver-hi plantat cebes.

Quines eren les principals dificultats que teníeu a Bonmatí?

R. De gana no en passàvem, el problema era que no hi havia queviures per comprar. De diners ja en teníem, perquè els pares treballaven tots dos a la fàbrica, però no servien si no hi havia res per comprar. Recordo que el pare despatxava a la cooperativa i un cop al mes rebien un carregament de productes de França. Es menjava una espècie de faves que en deïem "cairetes" i les noies que en menjaven perdien la regla, deien que els absorbia la sang. També rentàvem i fregíem les peles de patata. S'aprofitava tot.

A. Jo sí que recordo que alguna vegada amb en Ramon Masachs havíem agafat

un cabàs cada un i anàvem a demanar un tros de pa a les cases de pagès de Constantins. A casa menjàvem patates que portàvem de casa dels avis de can Lluà d'Anglès.

J. No teníem gaires recursos. El pitjor era no disposar de metge.

Quin coneixement teníeu del desenvolupament de la guerra?

A. Llegíem el diari La Batalla a l'escola i en parlàvem. Era del POUM. A Anglès hi havia unes dones que portaven el diari Solidaridad Obrera.

R. Sovint venien les milicianes de Salt i portaven diaris i fulletons propagandístics. Nosaltres deïem: "Ja venen les dones vestides d'home!"

A. A la Colònia la majoria érem d'esquerres, però també hi havia dues o tres famílies falangistes i alguna de dretes.

R. Sempre que fèiem votacions a Bonmatí sempre guanyàvem els d'esquerres. Amb els d'Amer no lligàvem gota perquè nosaltres sempre votàvem esquerres, ja que érem treballadors de fàbrica, i a Amer en canvi la majoria eren propietaris, la casa era seva. Amer, per altra part, rebia els impostos de les fàbriques i disposaven de més recursos.

A. Els treballadors del paperer estaven obligats a sindicar-se a la UGT.

R. Jo recordo que anava a pagar el carnet del sindicat del pare i la mare. El pare va anar de ben poc que no el matessin; buscaven algú que sabés de lletra per ser del comitè, i es va salvar perquè anava a missa els diumenges i això no els va agradar. La idea que promovia en Macià de "la caseta i l'hortet" també va arribar aquí. Tothom es feia un tros de terra i una caseta, des de Salt tot eren horts. Molta gent va progressar.

A. A Bonmatí va ser més un piset i un hortet. Tots els treballadors de la fàbrica tenien el seu hortet.

J. Érem coneixedors de com avançava la

guerra a través dels diaris que ens arribaven a l'escola i del que explicaven els grans.

Què en recordeu, del mestre Cèsar Ballesta?

A. Era de Cadaqués, de l'Empordà. Era molt bon mestre.

R. Era molt catalanista. Va venir amb 22 o 23 anys, era molt jove i molt guapo, amb cabells rinxolats. Jo hi vaig anar poc, però era un gran mestre. Un dia em va trobar pel carrer i em va preguntar per què no hi anava i li vaig dir que havia de guardar la nena fins que tingués dos anys i em va dir: "Porta-la, la nena! En Casimir també ve amb el seu germà petit." A 14 anys ja vaig anar a treballar a la fàbrica de filatures Casacuberta.

J. El senyor Ballesta tenia una frase: "Organització i control." Era un gran mestre i molt lliberal. Quan fèiem alguna excursió, de tant en tant ens deia: "Hem fet tants metres, a quina velocitat hem anat?" Quan s'enfadava ens deia: "El cap no és per aguantar el coll, sinó per rumiar i pensar!"

Quants anys va estar de mestre a Bonmatí, Cèsar Ballesta?

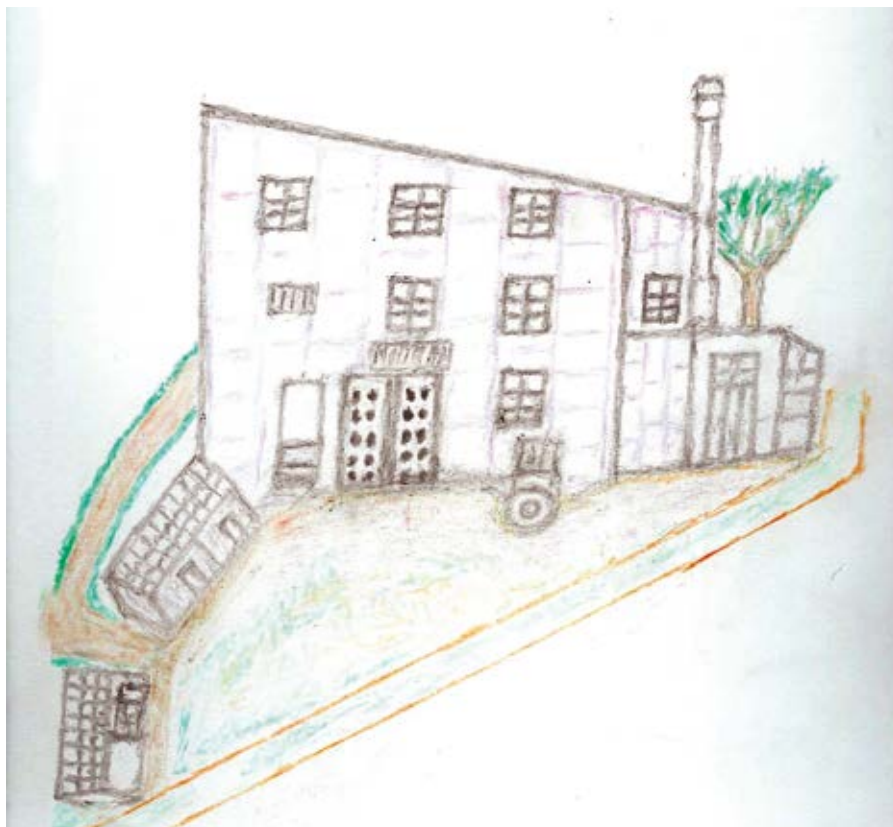
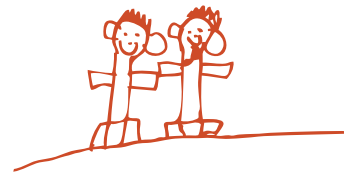
J. Potser un parell d'anys, ja que es va haver d'incorporar a files, i llavors la senyora Baró es va quedar sola i l'ajudava en Vila, un noi molt trempat d'aquí la Colònia. L'altre any vam tenir un mestre de la Celleria molt lliberal, el senyor Pòrtules.

Els nois i noies en aquest període anaven plegats a la mateixa escola. Hi havia igualtat d'oportunitats, feines i recursos per a nois i noies?

A. Sí, i tant. Érem tots iguals. L'ensenyança era la mateixa per a tots i totes.

R. Com que tots érem pobres! Ens donaven els llapis, els llibres, tot igual.

A. Fèiem excursions, caminades..., sempre tots plegats. Una vegada vàrem anar a les Serres i vam passar pel Pla de Sant

▲ Dibuix d'en Josep Pigem del molí del Llorà

Joan, Font Sabau fins a Llorà. Un dels tres germans refugiats que havien vingut de Madrid, en llegir "Llorà", es va posar a plorar!

R. A les excursions recollíem escarabats i petits animals per al Museu Escolar. A Amer feien cine i anàvem amb l'auto-car tots a veure cine. Una vegada vàrem veure Joselito. Eren tonteries que ens agradaven perquè no hi havia res més.

J. Els de Bonmatí teníem un problema: depeníem d'Amer, ja que no érem independents. Precisament jo vaig lluitar molt per ser-ho! Els industrials pagaven impostos a Amer i aquí no es millorava res.

Quins eren els jocs preferits dels alumnes de l'època?

R. Jugàvem a tot: saltar a corda, jocs de taula, ping-pong...

J. A futbol, tennis, marro, parxís, cuidar l'hort...

Com va sorgir el nom de L'Amic?

J. Vam fer votacions i varen guanyar les noies amb el nom de L'Amic. Nosaltres volíem La Unió.

Com es va crear el projecte de fer una revista escolar en un moment històric tan complicat?

J. El senyor Ballesta, que era un gran mestre, ho va promoure per potenciar la nostra cultura, ja que es feia tot en català. L'Ajuntament d'Amer ens va cedir la impremta, que alguns ja sabíem fer anar perquè a la fàbrica en tenien una i la fèiem servir. Tot estava molt ben organitzat i ens repartíem les feines. Ell deia "Organització i control". Tota cosa necessita un control i organització per prosperar.

A. La revista té treballs fets pels alumnes del gener al juny del 1937.

J. Quan ell va marxar es va continuar fent servir la impremta, però degut als esdeveniments de la guerra no es va publicar cap més revista.

Quants alumnes assistien a classe en aquest període de temps?

J. Prop d'un centenar. A la torre anàvem junts nois i noies.

Com era el dia a dia de l'escola?

J. Cada dia al matí havies d'anar a veure el tauler d'anuncis, per si tenies alguna tasca. Si aquell dia no en tenies ja podies anar a la classe i fer la feina que et posaven els mestres. Els alumnes s'encarregaven de tot el funcionament: neteja, cura de jardins i hort, estació meteorològica... També fèiem molt d'esport, sobretot els nois. Jugàvem a futbol i érem molt bons! L'any 40, en un torneig organitzat pels pobles d'Olot a Girona, vàrem quedar campions.

R. Les nenes cuidàvem el jardí, apreníem a cosir, brodar, i per la resta fèiem les mateixes tasques que els nois. Potser fèiem menys esport.

Com us organitzàveu i repartíeu la feina per fer la revista?

J. Els alumnes més grans eren els que feien les tasques d'imprimir els treballs, gravar els dibuixos... Tenien més responsabilitats. Tot estava molt ben organitzat.

A la revista hi apareix una acta d'una reunió general ordinària on es pot veure com s'escollien els càrrecs de manera democràtica. Votar i compartir decisions era una cosa normal per als estudiants de l'escola?

J. Sí, sempre preníem les decisions de manera democràtica. Tothom hi podia dir la seva i s'acceptaven els resultats.

On estava instal·lada l'Estació Meteorològica i com funcionava?

A. Jo era del més petits i no me'n cuidava pas, però sé que el pluviòmetre ens els va regalar l'Eduard Fontserè, un meteoròleg i astrònom català de renom.

J. Jo me'n vaig cuidar molt. En Fontserè ens va regalar el pluviòmetre i a poc

a poc vàrem anar adquirint la resta de components. Al matí pujava al terrat i recollia les dades del termòmetre, el pluviòmetre, l'higròmetre, la rosa dels vents i el penell. Havíem d'enviar aquestes dades per correu al Servei Meteorològic de la Generalitat. A la classe també utilitzàvem les dades recollides i les copiàvem.

En un dels escrits que hi figuren, es pregunta als alumnes quina és la professió que més els agrada. Algunes de les respostes són: xofer, aviador, mecànic, mariner, advocat... L'Avel·lí, treball de fàbrica; la Rosa, sastressa, i en Josep, xofer. Es van complir els vostres desitjos?

A. Segurament soc dels pocs que ho van endevinar, ja que vaig treballar 44 anys

a la fàbrica tèxtil de la Burés, de mecànic de manteniment a la part de filatura.

R. Jo no vaig ser sastressa però m'agradava molt cosir, fer mitja i ganxet, teixir quadres de mig punt... Jo vaig treballar a la fàbrica de teixits Casacuberta de Bonmatí i, quan em vaig casar, repassava roba a casa per a la fàbrica Magem de les Planes d'Hostoles, que feien flassades, mantes i serrells.

A la revista s'explica la història d'un refugiats a Bonmatí, els germans Lozano, de pares republicans. Com va acabar?

A. A can Motjer en tenien un. Crec que dos varen tornar-se'n acabada la guerra, però el gran es va quedar, ja que va venir

a una trobada d'exalumnes i vam saber que estava bé i treballava a Barcelona a la Renfe.

Hi ha alguna anècdota que recordeu especialment de l'època?

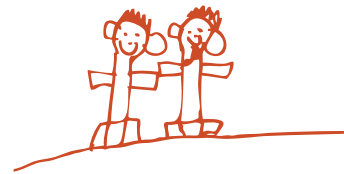
A. Recordo la vegada que ens vàrem enfil·lar a un arbre per despenjar nius amb en Massa, en Masachs, en Costa, i el mestre ens va enxampar [Anècdota que apareix escrita a L'Amic 1]. Una vegada vàrem anar a Barcelona al zoològic i allà vàrem veure per primera vegada a la nostra vida un home de color. Tots els alumnes ens vam posar a cridar: "Un negre, un negre...!" També recordo que vàrem anar a Perpinyà poc abans del 14 de juliol, festa nacional de França. Després d'esclatar la guerra, el 18 de juliol, vaig pensar què hauria passat si hi haguéssim anat aquest dia. Quan vam passar per Portbou i es veia el mar, en Güell, que no l'havia vist mai, es va posar a cridar com un boig: "El mar, el mar...!"

R. Quan el pare treballava a la cooperativa comprava xocolata i a vegades me'n menjava tota la teula. M'agradava tant la xocolata! I encara m'agrada menjar-ne al cim d'una torrada. La senyora Cols va venir de Barcelona i tenia un net que es deia Perereda i ens estranyava molt perquè no li agradava el pa. Ho trobàvem molt estrany!... En temps de guerra hi havia les padrines de guerra i buscaven noies que sabessin escriure bé el català per cartejar-se amb els soldats. Em van demanar si ho volia ser. Jo vaig dir que la Castanyer en sabia molt de català.

J. El dia 6 de febrer varen entrar els nacionals a Bonmatí. Tota la família, els de can Nic, cal Manyà i dos treballadors de la central, en Jaume i l'Esteve, ens vàrem amagar i vàrem passar la nit al soterrani del molí. Nosaltres, a la segona vegada que ens van picar a la porta, vam obrir i ens vam trobar al davant d'una columna de soldats que ens van fer sortir i vam començar a veure tot de persones mortes al nostre pas. Vàrem tornar a casa i quan semblava que tot havia passat, es

▲ Els escrits de l'òrgan del POUM La Batalla eren comentats a l'escola

va presentar un soldat musulmà amb quatre pèls a la barba i ens va agafar al meu amic Pelai i jo, pensant-se que érem més grans, ens va posar de cara la paret i

ens volia matar. La meua mare se li va tirar al coll i dient-li: "*Déjamelos, que son mis hijos!*" i, donant-li una empenta, el soldat li va dir: "*¡Pues si son tus hijos te*

los quedas!" Amb tota la sort d'aquest món, ens van deixar vius. La mare ho va atribuir a la fe que tenia a una marede-déu que havia trobat amagada en un forat d'una paret del Molí.

Què en pensen del sistema educatiu que varen poder viure? Creuen que actualment és millor?

A. Era molt important la cultura en època republicana i per això es varen fer tantes escoles.

R. A vegades penso que m'agradaria veure una altra república.

Rosa Taberner i Bosch

▲ Els alumnes amb els mestres Cèsar Ballesta i Sr. Duvau. Curs 1935/36

▼ Els alumnes amb el mestre Lu Bohigas

L'AMIC DEL 1937:

LES ÈPOQUES DE L'AMIC

Molt lluny queda aquell juny del 1937 en què es va editar la primera revista. Els temps han canviat, la revista també, però malgrat els gairebé 50 anys de separació que hi va haver entre el primer i el segon número de la revista, aquesta continua ben viva, i esperem que sigui per molts anys!

1a època

La primera època inclou un únic número, el que es va editar en plena guerra i que hem anat coneixent i analitzant fins aquí.

2a època

El dia 5 de maig de 1985 va tenir lloc la primera **Trobada d'Ex-alumnes de les Escoles de Bonmatí entre els anys 1922 i 1938**. Una trobada d'amics de la infància que es retrobaven, molts d'ells, al cap de molts anys. L'organització va anar a càrrec de la comissió encapçalada per Benet Valentí, impulsor de la idea del retrobament, amb Josep Pigem, Marià Fornés, Josep Costa, Joaquim Quer i Pere Quer, entre altres. Fruit d'aquella primera trobada, al mes de desembre d'aquell mateix va sortir el segon número de la revista. Una revista editada pels mateixos alumnes que van fer aquella edició de l'any 1937, però ara ja adults i amb tota una vida al darrere.

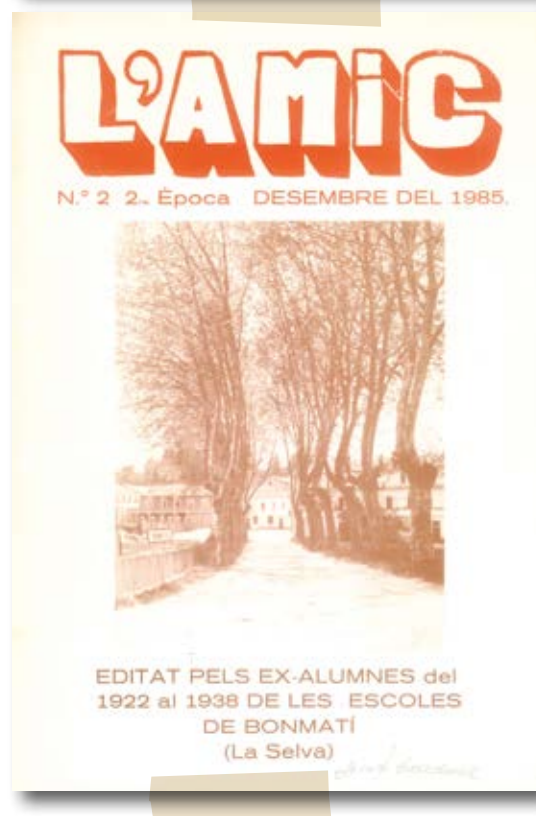
Aquesta nova revista tenia com a propòsits mantenir les expectatives d'aquella primera trobada, recollint escrits i imatges de records i experiències passades, felicitar les festes de Nadal i mantenir viva la història del poble.

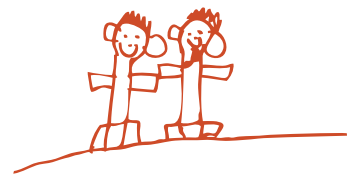
Aquella revista número 2, doncs, i totes les de la segona etapa (fins al número 15, que es va editar al desembre de 1998) estaven plenes de vivències i records dels seus protagonistes, aquells alumnes ja adults que reflectien en les seves pàgines l'amistat que perdurava i que una joventut frustrada per una cruel guerra i postguerra no havia aconseguit esborrar.

La periodicitat durant tota aquesta època va ser anual (es publicava al mes de desembre). A partir del número 4, totes les il·lustracions de les portades van ser obra de Xavier Viñolas, que dibuixava diferents indrets de Bonmatí.

A partir del número 2 consta que la revista la imprimia la impremta Costicoll i al número 13 ja hi consta com a impressor la Impremta Pagès. El nombre de pàgines de la revista era variable, d'unes 32 aproximadament.

En el número 13 (desembre del 1996) la llinda de la revista la va fer l'alcalde, Salvador Gázquez (fins aquell moment sempre la signava la redacció o un exalumne), i aquest va ser el primer pas per acabar esdevenint una revista municipal.

3a època

La conversió en revista municipal es va produir en el número 16, editada el maig del 1999. Aquesta nova etapa, amb un nou consell de redacció, s'obria paral·lelament a una altra: es renovava la comissió organitzadora de les Trobades d'Ex-alumnes. A la llinda, l'alcalde Salvador Gázquez ho explicava així:

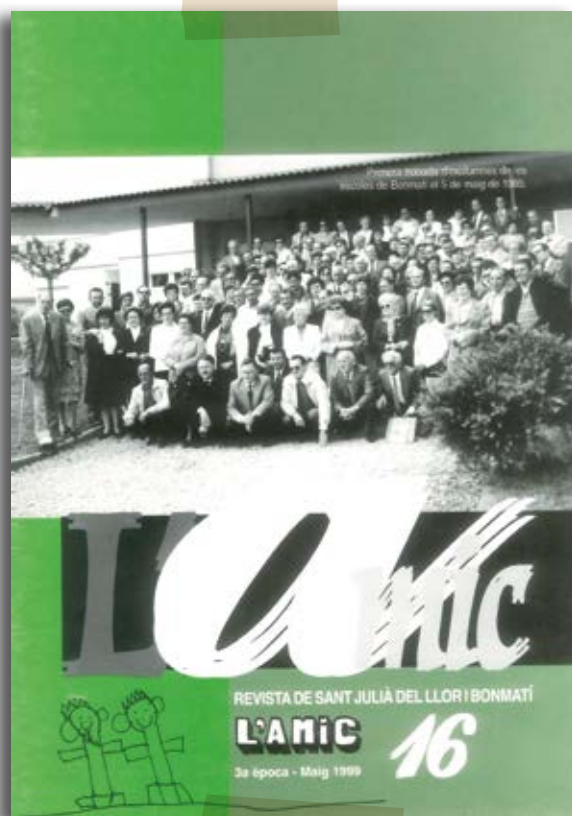
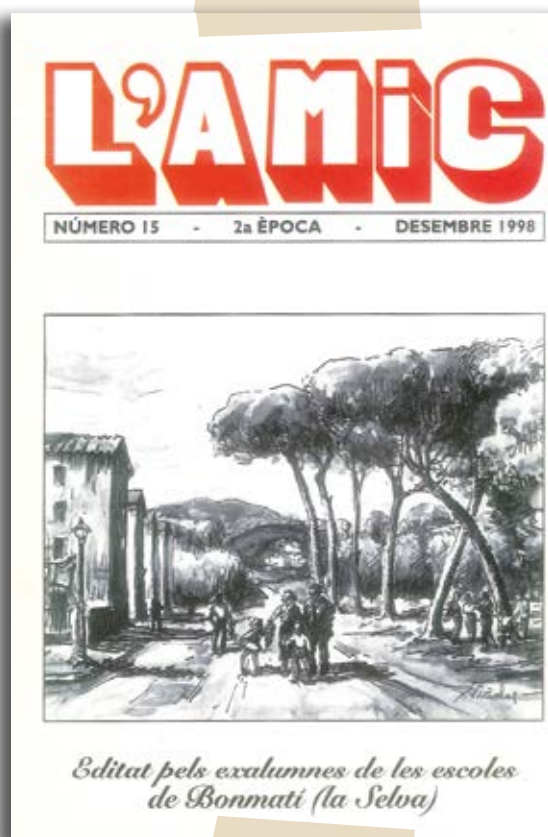
Els anys passen i empenyen, el temps mana i cal saber-se adaptar a les noves realitats. La gent d'aquesta meravellosa revista tot això ho sap. I és que per aquest motiu que han llançat un doble repte: la renovació de la junta dels exalumnes amb gent més jove i l'inici d'una nova etapa de L'AMIC tot transformant-la en la revista del municipi de Sant Julià del Llor i Bonmatí.

Aquest doble repte ha estat assumit i els resultats ja són aquí. La Junta dels exalumnes ha organitzat la trobada d'enguany – a la qual li desitjo tota mena d'èxits i els ofereixo el meu suport incondicional – i un nou consell de redacció s'ha fet càrrec de la revista, la qual està sota el patronatge de l'Ajuntament però sempre amb la voluntat de ser una revista de la gent i per a la gent de Sant Julià del Llor i Bonmatí. Cal insistir que L'AMIC no serà un instrument polític municipal sinó una revista d'informació i formació ciutadana, de participació plural i diversa, integradora, i creadora de cultura democràtica.

El format i el disseny de la revista canvien completament, amb 36 pàgines, i el contingut s'estructura en seccions: Serveis, Llinda, Història, Informació Municipal, Entrevista, Escola, Parròquia, Actualitat, Opinió, La sortida, La imatge anecdòtica i Àlbum fotogràfic.

El consell de redacció a l'inici de la tercera època estava format per: Benet Valentí, Glòria Casadevall, Pep Collelldemont, Joan Grabulosa, Josep Pérez Raventós, Ramon Ponsatí i Sílvia Sureda.

Durant aquesta tercera època, del número 16 (maig del 1999) al número 37 (agost del 2010), la revista era bianual: primer s'editava al juny i al desembre, però a partir del 2003 va passar a sortir al febrer i al juliol o l'agost.

4a època

A partir del número 38 (setembre del 2011) entrem en l'última etapa de la revista, l'actual.

La llinda d'aquella revista la signava la Gemma Domínguez com a regidora de Cultura i, entre altres coses, deia:

Des de l'Ajuntament animem l'equip de redacció perquè aquesta revista "camini sola" i, tot tenint el suport merescut d'aquest consistori, agafi el caire "despolititzat" que sempre l'ha via caracteritzat.

Com veureu, s'han eliminat les planes dedicades a informació municipal perquè pensem que l'Ajuntament ha de tenir altres mitjans per informar la població, i, en el seu lloc, ha quedat més espai per a altres temes relacionats amb el nostre poble o per a altres articles d'interès.

Només em queda, doncs, engrescar a tothom a participar en aquesta publicació amb les vostres creacions, idees i opinions, perquè, al cap i a la fi, aquesta és la vostra revista.

Tal com veiem, en aquesta etapa ja no hi trobem informació municipal, i l'organització del contingut segueix una línia continuativa de l'etapa anterior, si bé amb canvis de format donant més pes a les entitats del poble.

El consell de redacció en el número 38 estava format per: Anna Pagès, Xevi Pijaume, Lluís Molas, Rosa Taberner, Anna Marcó i Gemma Domínguez.

L'edició és anual, amb un nombre de pàgines que creix fins a 56 aproximadament. A partir del número 43 (setembre del 2015) la revista, que fins en aquell moment era en blanc i negre, es publica amb les pàgines a tot color.

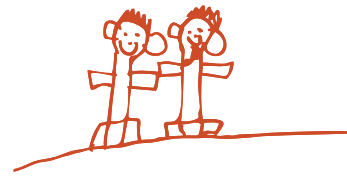
Han passat 80 anys!, ja en queden pocs d'aquells infants de la primera revista, el temps passa i no perdona. Hi ha hagut 4 èpoques i la revista continua ben viva dins el nostre municipi. Moltes persones hi han passat, tant dins el Consell de Redacció com aportant els seus escrits i les seves vivències. Aquí només s'ha volgut esmentar les persones que formaven part del Consell de Redacció a l'inici de cada època, però es vol donar les gràcies més sinceres a totes les persones que han fet possible al llarg del temps que aquesta revista pogués anar apareixent. **MOLTES GRÀCIES!**

També gràcies a les pàgines de L'AMIC s'ha pogut reconstruir gran part de la nostra història i a través de les mateixes s'està construint la història futura del nostre municipi.

Per molts anys i per molts més a venir!!

Josep M. Quer

<http://historia-bti.blogspot.com.es>

UNA PART OBLIDADA DE LA NOSTRA HISTÒRIA: L'HOSTAL

El 16 de febrer del 1897 s'inicien les obres de construcció de la primera fàbrica i del primer carrer, el que més endavant s'anomenarà Sant Ramon.

Podem dir, doncs, sense por d'equivocar-nos, que els primers habitants del poble van ser els paletes i treballadors de la construcció de la nova colònia que s'estava fent.

Un d'aquests primers treballadors va ser en Ramon Capdevila Coll, que havia nascut a les Preses l'any 1862 i que vivia a Amer, on es va casar amb Maria Noell Carbonès, l'any 1888.

En Ramon va venir a treballar de paleta, de fet era el paleta principal de la construcció. Quan les obres es van haver acabat, Manuel Bonmatí de Cendra, que es devia haver fixat en ell com a bon treballador que era, li va oferir d'entrar a treballar a les seves ordres fent les funcions de cotxer o de tartaner.

I no tan sols això, sinó que li va oferir, en aquest cas a la seva dona, la possibilitat d'obrir un hostal a la colònia. Amb les obres i les indústries que havien de venir, un local d'aquestes característiques era del tot necessari.

Així va ser que entre l'any 1900 i 1901, al número 2 del carrer Sant Ramon es va instal·lar l'hostal on es va traslladar la família Capdevila amb els seus fills: la Carmeta, la Roseta i en Peret.

La família Capdevila-Noell va tenir cura durant molts anys de l'establiment i van ser coneguts amb el nom dels "de l'hostal".

Hi ha una anècdota sobre en Ramon de l'hostal i Manuel Bonmatí que va deixar escrita Benet Valentí i que es transcriu a continuació, ja que té la seva gràcia i val la pena de ser coneguda:

En aquells anys la seguretat de les persones tenia força que desitjar i en una ocasió D. Manuel i la seva esposa, Ramona Calderó, ja força avançada la nit, venien de Girona juntament amb en Ramon, que era qui manava la tartana. Vet aquí que en passar per Vilanna i en el lloc conegut pel pou del glaç, una colla de malfactors els fan parar i demanen els diners a D. Manuel. Aquest, que a valent ningú el guanyava, sense gota de temença es nega en rodó a donar-los-hi. Després d'una dura discussió l'esposa de D. Manuel, una senyora molt prudent i més conservadora que el seu marit, li diu: "Manuel, val més que els donis els diners".

Així ho va fer el fundador, però tot seguit diu als assaltants: "No us dono els diners jo, us els dona la meva esposa, però us emplaço per demà que tornaré a passar amb diners i us espero". Tanmateix els malfactors no van aparèixer.

Al cap d'uns quants dies, aproximadament al mateix indret, una parella fa parar bruscament el cavall sense pronunciar-se i D. Manuel diu al tartaner: "Apa, Ramon, a ells!", i a cops de fuet van vèncer els desesperats visitants.

Però no va pas ser res l'embolic, ja que la parella no era d'altra que la de la Guàrdia Civil. Van ser conduïts a Girona en qualitat de detinguts, però el prestigi del Fundador i la mala actitud dels guàrdies varen fer que quedessin lliures del fet, mentre que els guàrdies eren destituïts del cos.

L'hostal amb el temps va canviar de mans, ara bé la família Capdevila i el seus descendents varen continuar i continuen vinculats al poble, on varen deixar una de les primeres petjades i varen ser uns dels primers pobladors en aquells anys de treball dur i de penúries que devien ser els principis i fonaments de l'actual poble de Bonmatí. El descendents de l'hostal són la família Serramitjana Capdevila: Maria (†), Ramon, Josep (†) i Montserrat.

Josep M. Quer

◀ La família Capdevila-Noell, a fora de l'hostal.

ELS INICIS DE "L'AMIC"

*L'any trenta-set a Bonmatí
els alumnes del col·legi
tots plegats vam decidir
fer un periòdic: "L'Amic".*

*Els estudiants més grans
s'engrescaren de valent.
Era el plat fort, i per tant
el projecte anà creixent.*

*Cal dir que l'animador
va ésser el senyor Ballesta,
com a mestre i director
d'aquella arriscada gesta.*

*Érem en temps de mancances,
es patia d'una guerra,
de pessetes en mancaven
per poder comprar la impremta.*

*Per poder tirar endavant
es posà una condició:
hi havíem de col·laborar
tots els alumnes en bloc.*

*I, així, treballant en equip
del col·legi va sortir
el primer número de "L'Amic"
de l'aula de Bonmatí.*

*Després que molts anys passaren
d'unes emotives trobades
d'exalumnes. Acordàrem
tornar a editar "L'Amic"
amb les nostres remembrances.*

Avel·lí Rovirola

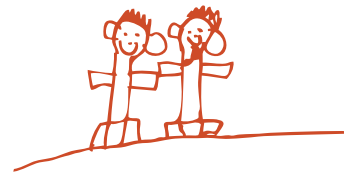
EL PONT DE BONMATÍ L'ANY 1917

Autor: JOSEP SALVANY I BLANCH (1866-1929)

Font: FONS FOTOGRÀFIC SALVANY (BIBLIOTECA DE CATALUNYA)

Josep Salvany i Blanch (Martorell, 1866 - Barcelona, 1929) fou un gran afeccionat a l'excursionisme científic i a la fotografia. Les imatges que integren el Fons fotogràfic Salvany (aproximadament 10.000 imatges estereoscòpiques en plaques de vidre), fetes entre 1911 i 1926, reflecteixen diversos aspectes de la Catalunya de principis del segle XX. Es poden trobar imatges de diferents poblacions de Catalunya, i també d'altres indrets (Illes Balears, Madrid, Egipte, etc.).

LA CELIAQUIA

A dia d'avui, qui més qui menys, tots coneixem algun **celíac**. Però quan et toca de ben a prop, com és el cas de la nostra filla, cal un coneixement de què és la malaltia i un canvi d'hàbits en el teu entorn.

Per això aprofitem aquesta secció de la revista L'Amic, per parlar una mica sobre la malaltia, perquè la celiàquia és encara una malaltia poc coneguda, tothom n'ha sentit a parlar, però realment no es coneix a fons i hi ha molts mites que cal desmitificar.

6 coses que no sabbies del gluten ni de la celiàquia

• La celiàquia NO és una simple intolerància

La malaltia celíaca és una malaltia de **caràcter autoimmu-ne**, sistèmica i crònica provocada per una intolerància permanent al gluten i que afecta persones amb predisposició genètica. El **gluten** danya les vellositats intestinals de les persones amb celiàquia causant un munt de símptomes tant digestius com extradigestius. Per tant, els celíacs sí que tenen una intolerància, però aquesta causa unes reaccions en el seu organisme que fan que es defineixi com a malaltia autoimmu-ne. **L'organisme del celíac actua danyant-se a si mateix per defensar-se contra un element que considera nociu, el gluten.** També hi ha la intolerància al gluten, però la celiàquia va més enllà (per desgràcia). Tampoc és una al·lèrgia, res a veure.

El gluten és una proteïna que es troba en els cereals següents: el blat, l'ordi, el sègol, la civada, l'espelta, el kamut i el triticale.

• La celiàquia NO es cura

Quan dius que ets celíac, és molt habitual trobar-te un veí el cosí segon del qual per part de mare era **celíac** però "es va curar i menja de tot". La malaltia celíaca és crònica i l'únic tractament eficaç és la dieta sense gluten estricta i de per vida. Si algú s'ha curat de **celiaquia** és perquè en el seu moment va poder rebre un diagnòstic erroni i en realitat mai ha estat celíac, perquè la **celiaquia** a dia d'avui NO es cura.

• No puc ser celíac perquè no tinc problemes digestius

Tòpic dels bons. La celiàquia amb símptomes digestius és la celiàquia clàssica, que es dona més freqüentment en nens. Aquests manifesten **problemes de creixement, distensió abdominal, anèmies, diarrees, vòmits, baix pes...** En adults el quadre de símptomes és enorme i la **celiaquia** afecta, com diu la coneguda Dra. Polanco, experta en **Malaltia Celíaca**, des del cap fins als peus. Perquè els símptomes extradigestius de la celiàquia són més freqüents que els digestius, des

de cansament, cefalees, dolors articulars fins a altres malalties associades com ara diabetis, hipotiroidisme, problemes ginecològics, etc.

• La dieta sense gluten NO aprima

Moltes *celebrities* es passen a la dieta sense gluten assegurant que és clau per mantenir la línia. Completament fals. Quin disbarat. Només cal veure la composició d'alguns productes sense gluten per veure la quantitat de sucres i greixos que contenen amb l'objectiu d'emascarar la falta del famós aglutinant. La dieta sense gluten NO aprima, el que aprima és una dieta basada en productes naturals, una dieta sana, equilibrada i variada que cal combinar amb exercici regular. Els experts no recomanen eliminar el gluten de la dieta a menys que sigui necessari per problemes de salut, bé sigui per una intolerància al gluten o una celiàquia. A més, qui vol gastar-se 4 euros en mig quilo de pasta? Per descomptat als celíacs no els fa cap gràcia que a final de l'any la cistella de la compra superi en mil euros la cistella de la compra d'una persona no celíaca.

• En celiàquia no hi ha graus

És molt i molt habitual que la gent preguntí "Ets molt celíac o només una miqueta?". Perquè ens entenguem, preguntar això és tan absurd i incorrecte com preguntar-li a una dona embarassada "Estàs molt embarassada o només una miqueta?". **La resposta és la mateixa: o sós celíac o no ho sós; o estic embarassada o no ho estic.** En celiàquia no hi ha graus, i quan parlem de graus ens referim als de lesió de l'intestí, que venen establerts per la classificació Marsh, però mai a graus de la malaltia.

• Per una mica de gluten SÍ que passa

Precisament perquè no parlem d'una simple intolerància, quan l'organisme d'un celíac ingereix la més mínima quantitat de gluten, el nostre sistema immunològic es posa en marxa per defensar-se del que considera un element nociu. Aquesta reacció de l'organisme pot donar lloc a símptomes, com ja hem dit, digestius o extradigestius. **Fins i tot pot ser que no provoqui cap símptoma extern, però el nostre intestí sí que es lesiona i a la llarga les conseqüències poden ser greus.** Per això no podem saltar-nos la dieta i hem d'evitar la contaminació encreuada, a casa i fora d'ella.

Més informació a:

https://www.celiacscatalunya.org/ca/la_celiaquia

Esperem que, de mica en mica, la societat en general sigui més conscient i es facin petits canvis perquè en els diferents actes populars de pobles i ciutats una persona celíaca hi sigui benvinguda.

Eva Serinyà i Josep Carreras

Associació Celiacs
de Catalunya

Evita la contaminació encreuada

Per una mica sí que passa

LLEGUMS
GELATS
PRODUCTES
A GRANEL...

Els productes a granel no són aptes, encara que siguin lliures de gluten per naturalesa

#lestracescompten

L'únic tractament per la celiaquia és una estricta dieta sense gluten, lliure de traces

MANTEGA
CREMA DE CACAO
MARGARINA...

Els productes untables han de ser d'ús exclusiu

DRAPS
DAVANTALS
PAPERS D'UN
SOL ÚS...

El textíl de cuina ha de ser exclusiu o bé utilitzar paper de cuina

Per una mica sí que passa

OSTEOPOROSI

La malabsorció de Calci, vitamina D i altres nutrients provoca que els ossos es tornin porosos, fràgils i es trenquin amb facilitat

SAL
PEBRE
ESPÈCIES...

Tant el saler com els pots d'espècies han de tenir un dispensador

Per una mica sí que passa

ANÈMIA

La malabsorció de ferro, provoca anèmia, no arriba prou oxigen als músculs i genera sensació de fatiga i debilitat

CULLERES
ESTRIS
DE FUSTA...

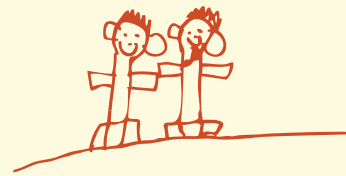
La fusta és un material porós pot contenir traces de gluten d'elaboracions prèvies que no s'eliminen amb el rentat

Per una mica sí que passa

INFERTILITAT

Malabsorció de zinc, àcid fòlic i seleni genera avortaments de repetició, incapacitat per a quedar-se embarassada i esperma de baixa qualitat

MEDI AMBIENT

Quants habitants poden viure a la Terra?

Des que les primeres poblacions humanes van habitar la Terra (fa uns 2-3 milions d'anys), el ritme de creixement ha estat força lent. Fins a començament del segle XIX no es va arribar als 1.000 milions d'habitants i 125 anys més tard es van assolir els 2.000 milions.

Durant el darrer mig segle, però, la població ha experimentat un creixement accelerat i actualment al nostre planeta hi viuen aproximadament 7.500 milions de persones. Segons les previsions de les Nacions Unides, l'any 2050 la població mundial serà de 9.300 milions i el 2100 de 10.100, tot i que aquestes prediccions tenen un cert punt d'incertesa.

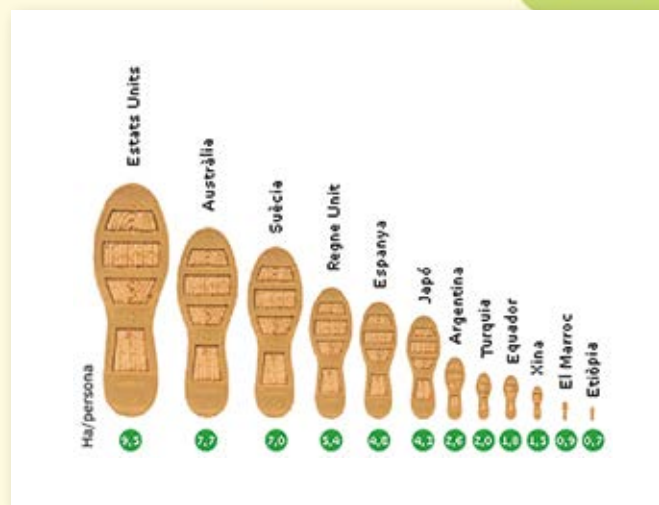
Les dades anteriors porten a plantejar-nos les preguntes següents: **Quants habitants caben a la Terra? Hi ha un sostre que no es pot superar?**

Imaginem que col·loquem totes les persones que habiten la Terra juntes (4 habitants/m²). Veuríem que ocupen una superfície equivalent a la comarca de la Selva (995 km²), el Gironès (575,6 km²) i el Pla de l'Estant (262 km²) junts. Podem extreure la conclusió que l'espai ocupat no és gaire gran; ara bé, tota aquesta gent necessitem un tros de sòl pels motius següents:

- obtenir els recursos que consumim (aliments, aigua, energia, minerals, matèries primeres...),
- construir les infraestructures (carreteres, aeroports, hospitals, escoles, cases...) que necessitem, i
- assimilar els residus que generem (brossa, emissions de CO₂...).

Aquesta àrea de sòl (mesurada en hectàrees) que utilitza cada habitant de la Terra per portar a terme la seva vida quotidiana s'anomena **petjada ecològica** i ens permet ser conscients que la nostra forma de vida té unes conseqüències ambientals.

Tal com podem veure en la imatge, els països més desenvolupats tenen una petjada ecològica més gran que els menys desenvolupats.

Tornant a la pregunta del títol de l'article: **quants habitants poden viure a la Terra?**, la resposta és simple: **depèn de...**

És clar que si tothom té el mateix estil de vida que a Catalunya, potser amb 5.000 milions ja s'ha arribat al sostre, però si la forma de vida és com la de Turquia, segurament el planeta té capacitat per més de 7.500 milions. L'extracció i els usos dels recursos que ens ofereix el planeta és desigual i està injustament repartit. Mentre que hi ha països que gasten el que tenen i el que disposarien les generacions futures (desenvolupament insostenible), hi ha altres països que utilitzen pocs recursos i

per tant són molt més respectuosos amb el medi ambient.

A què em refereixo quan parlo de desenvolupament insostenible? Veiem-ho a través d'alguns exemples:

- Consumim fruita i altres productes que provenen de l'altra punta de món, amb el cost energètic i de contaminació que això suposa.

• Gastem aigua que necessita ser potabilitzada abans del seu consum i depurada quan ja se n'ha fet ús. En algunes zones s'aboca directament al riu o al mar i es malmet l'ecosistema aquàtic. En el territori on vivim l'aigua és un bé escàs i explorem els aqüífers a un ritme més alt que el de la seva reposició.

- Utilitzem recursos energètics com el petroli i el gas que generen un gran impacte ambiental quan s'extreuen, es transporten i es consumeixen. Estem a punt d'esgotar el que la natura ha tardat milions d'anys a formar!
- Canviem els mobles de fusta natural cada deu anys i els arbres productors d'aquesta fusta tarden més de deu anys a créixer.
- Acumulem muntanyes de residus de tota mena, però com que un cop els llencem els perdem de vista, ens

sembla que desapareixen per art de màgia. Malauradament molts d'ells acaben contaminant els ecosistemes.

Estem aïllats dins l'Univers en un planeta anomenat Terra; la llar comuna per a tots els humans. Potser en el futur, segurament molt llunyà, serà possible fer viatges interestel·lars i transportar mercaderies i persones entre diferents planetes, però mentre aquests viatges de ciència-ficció no siguin possibles, l'únic camí, si volem que els nostres fills gaudeixin d'aquesta llar, és tenir un estil de vida més senzill, més auster.

Caldria doncs:

- Aprendre a reduir, reutilitzar, reciclar, reparar.
- Utilitzar energies netes.
- Tenir un consum responsable.

Si continuem sobreexplotant els recursos (minerals, aigua, fusta...), contaminant els ecosistemes terrestres i aquàtics, accelerant la pèrdua de biodiversitat, abocant tones de CO₂ a l'atmosfera (el màxim responsable de l'efecte hivernacle i del canvi climàtic)..., quin planeta deixarem als nostres descendents?

Resumint, doncs, el nombre d'habitants que pot assolir la Terra **depèn de l'estil de vida** de la gent. Si tothom vol viure tenint una casa amb gespa i piscina, disposant de deu parells de sabates, canviant de mòbil cada any, utilitzant vehicles contaminants..., segurament ja som massa gent. Si tots vivim d'una manera més senzilla i sostenible, possiblement encara no s'ha arribat al sostre.

El futur és a les nostres mans. No podem excusar-nos culpant el govern, la societat... Cadascú tria com pot o desitja viure. La nostra decisió és clau per al futur del planeta.

FESTA MAJOR DE BONMATÍ 2017

